

§ 57**Výrobce plynu**

- (1) Výrobce plynu má právo
- a) na zřízení a provozování těžebních plynovodů, na připojení a přístup výrobní plynů nebo těžebního plynovodu k přepravní nebo distribuční soustavě nebo těžebnímu plynovodu jiného výrobce plynu nebo k zásobníku plynu,
 - b) prodávat plyn vyrobený v jím provozované výrobě plynu ostatním účastníkům trhu s plynem a do jiných států,
 - c) omezit nebo přerušit provoz výrobní plynů a těžebních plynovodů v nezbytném rozsahu v těchto případech:
 1. při bezprostředním ohrožení života, zdraví nebo majetku osob a při likvidaci těchto stavů,
 2. při stavech nouze nebo při činnostech bezprostředně zamezujících jejich vzniku,
 3. při vzniku a odstraňování poruch na těžebních plynovodech nebo na zařízeních sloužících pro výrobu nebo těžbu plynu,
 4. při provádění plánovaných stavebních úprav a oprav těžebních plynovodů nebo zařízení, sloužících pro výrobu nebo těžbu plynu,
 - d) na informace od ostatních účastníků trhu s plynem, nezbytné pro plnění svých povinností,
 - e) omezit, přerušit nebo ukončit dodávku plynu svým zákazníkům při neoprávněném odběru plynu,
 - f) vstupovat a vjíždět na cizí nemovitosti v souvislosti se zřizováním a provozováním těžebních plynovodů nebo výrobní plynů, a to i v případě stavebních úprav a oprav,
 - g) odstraňovat a oklešťovat stromy a jiné porosty, provádět likvidaci odstraněného a okleštěného stromy a jiných porostů ohrožujících bezpečný a spolehlivý provoz těžebních plynovodů nebo výrobní plynů v případech, kdy tak po předchozím upozornění a stanovení rozsahu neučinil sám vlastník či uživatel,
 - h) v souladu se zvláštním právním předpisem^{4d} zřizovat a provozovat na cizích nemovitostech těžební plynovody nebo výrobní plynů.
- (2) Výrobce plynu je povinen zřídit věcné břemeno umožňující využití cizí nemovitosti nebo její části pro účely uvedené v odstavci 1 písm. h), a to smluvně s vlastníkem nemovitosti; v případě, že vlastník není znám nebo není

určen nebo proto, že je prokazatelně nedosažitelný nebo nečinný nebo nedošlo k dohodě s ním, příslušný vyvlastňovací úřad rozhodne na návrh výrobce plynu o zřízení věcného břemene umožňujícího využití této nemovitosti nebo její části. To platí i v případě, kdy je stavba, pro kterou se právo vyvlastňuje, zřizována nebo již byla zřízena a zřízení věcného břemene nezmařil výrobce plynu.

- (3) Pokud byl vlastník nebo uživatel nemovitosti v důsledku výkonu práv výrobce plynu podle odstavce 1 písm. f) a g) omezen v obvyklém užívání nemovitosti nebo mu vznikla újma na majetku, má právo na přiměřenou jednorázovou náhradu⁵. Právo na náhradu podle věty první lze uplatnit u výrobce plynu do 2 let ode dne, kdy k omezení nebo újmě došlo, jinak právo zaniká.
- (4) V případech uvedených v odstavci 1 písm. f) a g) je výrobce plynu povinen co nejvíce šetřit práv vlastníků dotčených nemovitostí a vstup na jejich nemovitost jim oznámit. Po skončení prací je povinen uvést nemovitost do předchozího stavu, nebo není-li to možné s ohledem na povahu provedených prací, do stavu odpovídajícímu předchozímu účelu či užívání dotčené nemovitosti a oznámit tuto skutečnost vlastníku nemovitosti. Po provedení odstranění nebo okleštění stromů je povinen na svůj náklad provést likvidaci vzniklého klesu a zbytků po těžbě.
- (5) V případech uvedených v odstavci 1 písm. c) bodu 4 je výrobce plynu povinen písemně oznámit svým zákazníkům započetí a skončení omezení nebo přerušování dodávky plynu, nejméně však 30 dnů předem.
- (6) V případech uvedených v odstavci 1 písm. c) je výrobce plynu povinen obnovit dodávku plynu bezprostředně po odstranění příčin, které vedly k jejímu omezení nebo přerušování.
- (7) V případech uvedených v odstavci 1 písm. c) je právo na náhradu škody vyloučeno. To neplatí, nesplní-li výrobce plynu oznamovací povinnost podle odstavce 5 nebo poruchu prokazatelně zavinil výrobce plynu.
- (8) Výrobce plynu je dále povinen
 - a) uhradit provozovateli přepravní soustavy nebo provozovateli distribuční soustavy nebo provozovateli zásobníku plynu nebo jinému výrobcí plynu stanovený podíl na oprávněných nákladech na připojení k přepravní soustavě nebo distribuční soustavě nebo těžebnímu plynovodu jiného výrobce plynu nebo k zásobníku plynu,
 - b) zajistit bezpečný a spolehlivý provoz výroby plynu a těžebního plynovodu a neznevýhodňující podmínky pro přístup do těžebního plynovodu,
 - c)

- poskytovat jinému výrobcí plynu nebo provozovateli zásobníku plynu, provozovateli přepravní nebo distribuční soustavy, na kterou jsou jeho těžební plynovody napojeny, informace nutné k zajištění vzájemné provozuschopnosti,
- d) zajistit měření plynu dopravovaného jím provozovaným těžebním plynovodem, včetně jeho vyhodnocování a takto vyhodnocené údaje předávat operátorovi trhu a účastníkům trhu s plynem, pro které zajišťuje dopravu plynu těžebním plynovodem,
 - e) vypracovávat denní, měsíční, roční a desetiletou bilanci výroby plynu, vyhodnocovat ji a předávat operátorovi trhu a provozovateli přepravní soustavy,
 - f) vypracovat do 6 měsíců po udělení licence na výrobu plynu havarijní plány výroben plynu, zaslat je ministerstvu a každoročně je upřesňovat,
 - g) zřídit a provozovat technický dispečink, který odpovídá za dispečerské řízení výroby plynu,
 - h) vyhledávat stav nouze v rámci výroby plynu a těžebních plynovodů,
 - i) vést samostatné účty za výrobu plynu,
 - j) připojit k těžebnímu plynovodu každého, kdo o to požádá a splňuje podmínky připojení s výjimkou prokazatelného nedostatku volné kapacity; odmítnutí připojení k těžebnímu plynovodu musí mít písemnou formu a musí být odůvodněno,
 - k) předávat operátorovi trhu údaje o výši a průběhu dodávky plynu vyplývající ze smluv o dodávce plynu a další nezbytné informace pro plnění povinnosti operátora trhu,
 - l) dodržovat ustanovení § 61 odst. 2 v případech, kdy dodává plyn zákazníkům,
 - m) zaregistrovat se do 30 dnů od udělení licence na výrobu plynu u operátora trhu, zaregistrováním se výrobce plynu stává registrovaným účastníkem trhu,
 - n) poskytovat provozovateli přepravní soustavy nebo provozovateli distribuční soustavy nebo provozovateli zásobníku plynu, ke které je výroba plynu připojena, potřebné údaje pro provoz a rozvoj přepravní soustavy, distribuční soustavy nebo zásobníku plynu a operátorovi trhu údaje potřebné pro plnění jejich povinností, zejména hodnoty nezbytné pro vyúčtování plateb za služby operátora trhu,
 - o) vypracovat do 6 měsíců po udělení licence na výrobu plynu a každý druhý rok do 31. března upřesňovat podklady pro zpracování plánu preventivních opatření a plánu pro stav nouze a zasílat je ministerstvu,
 - p) každoročně zpracovávat a do 31. března předávat provozovateli přepravní soustavy za účelem zpracování desetiletého plánu rozvoje přepravní

soustavy a provozovateli distribuční soustavy údaje o plánovaném rozvoji kapacity výroby plynu, a to na období nejméně 10 let.

Komentované ustanovení zakotvuje základní práva a povinnosti výrobce plynu jako jednoho z účastníků trhu s plynem. Jelikož EnerZ přistupuje k jednotlivým účastníkům trhu s plynem obdobným způsobem, tj. prostřednictvím úpravy jejich práv a povinností katalogovou formou, v mnohých případech, zejména u infrastrukturních provozovatelů, se jednotlivá ustanovení pro vzájemnou podobnost opakují. To je ve srovnání s výrobcem plynu zvláště patrné u provozovatele přepravní soustavy (§ 58), provozovatele distribuční soustavy (§ 59) a provozovatele zásobníku plynu (§ 60).

Obsah výkladu

I. Obecně k právní úpravě výrobce plynu	1–3
II. Katalog práv výrobce plynu	4–
1. Právo na zřízení a provozování těžebních plynovodů a právo na připojení a přístup	56 18
2. Právo na prodej plynu	19–
3. Právo omezit nebo přerušit provoz výroby plynu a těžebních plynovodů	264 37
a) Bezprostřední ohrožení života, zdraví nebo majetku osob a likvidace těchto stavů	30– 31
b) Stav nouze nebo činnosti bezprostředně zamezující jejich vzniku	32
c) Vznik a odstraňování poruch na těžebních plynovodech nebo na zařízeních sloužících pro výrobu nebo těžbu plynu	33– 34
d) Provádění plánovaných stavebních úprav a oprav těžebních plynovodů nebo zařízení sloužících pro výrobu nebo těžbu plynu	35– 37
4. Právo na informace	38– 41
5. Právo omezit, přerušit nebo ukončit dodávku plynu svým zákazníkům při neoprávněném odběru plynu	42– 44
6. Právo vstupovat a vjíždět na cizí nemovitosti v souvislosti se zřizováním a provozováním těžebních plynovodů nebo výroby plynu, a to i v případě stavebních úprav a oprav	45– 47
7. Právo odstraňovat a oklešťovat stromoví a jiné porosty	48–
8. Právo zřizovat a provozovat na cizích nemovitostech těžební plynovody nebo výroby plynu	543 56
III. Povinnost zřídit věcné břemeno s dotčeným vlastníkem	57–
IV. Právo vlastníka nebo uživatele nemovitosti na přiměřenou náhradu	770 74

V. Povinnosti výrobce plynu k cizím nemovitostem	75–
VI. Oznamovací povinnost	87 ⁹
VII. Povinnost obnovit dodávku plynu	88 ⁵
VIII. Vyloučení práva na náhradu škod	88 ⁸
IX. Katalog povinností výrobce plynu	98 ⁴
1. Povinnost uhradit podíl na nákladech na připojení	95 ⁹
2. Povinnost zajistit bezpečný a spolehlivý provoz a neznevýhodňující podmínky pro přístup do těžebního plynovodu	101 ¹
3. Povinnost poskytovat informace	105
4. Povinnost zajistit měření plynu	100 ⁰
5. Povinnost vypracovávat bilance	111 ¹
6. Povinnost vypracovat havarijní plán	115 ⁵
7. Povinnost zřídit a provozovat technický dispečink	120 ⁰
8. Povinnost vyhlašovat stav nouze	124 ⁴
9. Povinnost vést samostatné účty	128 ⁸
10. Připojovací povinnost	130 ⁰
11. Povinnost předávat údaje operátorovi trhu	135 ⁵
12. Dodržovat povinnosti obchodníka s plynem, pokud dodává plyn zákazníkům	138 ⁸
13. Registrační povinnost	143
14. Informační povinnost	140 ⁰
15. Povinnost vypracovat a předávat podklady pro zpracování plánu preventivních opatření a plánu pro stav nouze	150 ⁰
16. Povinnost předávat údaje o plánovaném rozvoji provozovateli přepravní soustavy za účelem zpracování desetiletého plánu rozvoje přepravní soustavy a provozovateli distribuční soustavy údaje o plánovaném rozvoji kapacity výroby plynu	154
	155
	159

I. Obecně k právní úpravě výrobce plynu

Legální definice pojmu výrobce plynu v **EnerZ** absentuje. Systematickým výkladem lze **1** dovodit, že výrobcem plynu je provozovatel výroby plynu, tzn. fyzická nebo právnická osoba, která vyrábí nebo těží plyn a je držitelem licence na výrobu plynu podle § 4 odst. 1 písm. a) bodu 2.

Činnost výrobce plynu není uskutečnitelná bez provozu příslušného energetického **2** zařízení, kterým je výroba plynu. Ve smyslu legální definice výroby plynu [§ 2 odst. 2 písm. b) bod 26] je licenci na výrobu plynu kryta jak výrobou plynu, tak i těžba plynu

a provoz těžebního plynovodu [§ 2 odst. 2 písm. b) bod 20] nebo provoz terminálu pro zkapalněný plyn.

vého plynu, biometanu, propanu, butanu a jejich směsí. To neplatí v případě, že jsou uvedené druhy plynu a jejich směsi distribuovány potrubními systémy, k nimž je připojeno více než 50 odběrných míst. **3**

II. Katalog práv výrobce plynu

V odstavci 1 jsou koncentrována práva výrobce plynu, která mají charakter veřejnoprávních oprávnění a přísluší výrobcí plynu přímo z titulu udělené licence na výrobu plynu, jsou důsledkem právní moci rozhodnutí o udělení licence (§ 8). **4**

Obsah oprávnění výrobce plynu je vymezen pouze rámcově a dále konkretizován prostřednictvím prováděcích právních předpisů (například PPřipi, PTPI). Kromě práv zakotvených komentovaným ustanovením svědčí výrobcí plynu i další práva přiznaná v jiných částech EnerZ (například § 11). Vymezení práv provozovatele distribuční soustavy v § 57 odst. 1 nelze proto považovat za výčet taxativní. **5**

1. Právo na zřízení a provozování těžebních plynovodů a právo na připojení a přístup

Písmeno a) obsahuje tři základní oprávnění výrobce plynu: **6**

1. právo zřídit a provozovat těžební plynovody,
2. právo na připojení výroby plynu nebo těžebního plynovodu k přepravní nebo distribuční soustavě nebo těžebnímu plynovodu jiného výrobce plynu nebo k zásobníku plynu a
3. právo na přístup výroby plynu nebo těžebního plynovodu k přepravní nebo distribuční soustavě nebo těžebnímu plynovodu jiného výrobce plynu nebo k zásobníku plynu.

Prámem výrobce plynu zřídit a provozovat těžební plynovod se rozumí oprávnění držitele licence na výrobu plynu zřídit a provozovat plynovod připojující výrobu plynu k přepravní soustavě nebo distribuční soustavě, eventuálně k zásobníku plynu nebo k jinému těžebnímu plynovodu. Ve smyslu § 67 je výstavba výroby plynu možná pouze na základě státní autorizace, o jejímž udělení rozhoduje Ministerstvo. U těžebního plynovodu se autorizace vyžaduje pouze v případě, že se jedná o vybrané plynové zařízení ve smyslu § 67 odst. 2, zejména pokud se jedná o plynovod o tlakové úrovni vyšší než 0,4 MPa [§ 67 odst. 2 písm. d)]. **7**

Dále komentované ustanovení zakotvuje právo výrobce plynu na připojení. Právem na připojení se rozumí právo na fyzické propojení výrobního plynu nebo těžebního plynovodu k přepravní nebo distribuční soustavě nebo těžebnímu plynovodu jiného výrobce plynu nebo k zásobníku plynu, které směřuje k umožnění dodávky, resp. odběru plynu [k rozlišení práva na připojení a práva na přístup srov. podrobný komentář k § 59 odst. 1 písm. a) a c)]. Právo na připojení se uskutečňuje prostřednictvím smlouvy o připojení podle § 72 odst. 3, která představuje právní základ pro následné faktické připojení.

Je třeba zmínit, že výrobce plynu nemusí být připojen k přepravní nebo distribuční soustavě, výrobní plyn a těžební plynovod lze provozovat i v ostrovním provozu odděleném od plynárenské soustavy jako vzájemně propojeného souboru. Pokud se ale výrobce plynu rozhodne výrobní plyn k přepravní nebo distribuční soustavě nebo k těžebnímu plynovodu jiného výrobce plynu nebo k zásobníku plynu připojit, náleží mu právo na připojení, kterému zrcadlově odpovídá připojovací povinnost provozovatele přepravní soustavy [§ 58 odst. 8 písm. c)] a provozovatele distribuční soustavy [§ 59 odst. 8 písm. d)]. U provozovatele zásobníku plynu EnerZ explicitně připojovací povinnost nezakotvuje, v § 60 odst. 8 písm. j) je však upravena povinnost umožnit přístup do zásobníku plynu každému, kdo o to požádá a splňuje podmínky připojení. Připojovací povinnost není explicitně zakotvena ani u výrobce plynu provozujícího těžební plynovod, EnerZ ani výslovně neukládá výrobcí plynu povinnost stanovit podmínky připojení. Připojovací povinnost výrobce plynu ovšem lze dovodit z § 57 odst. 8 písm. j) v návaznosti na podmínky zakotvené PPřiPI.

Právo výrobce plynu na připojení výrobního plynu nebo těžebního plynovodu k přepravní nebo distribuční soustavě nebo k těžebnímu plynovodu jiného výrobce plynu nebo k zásobníku plynu není právem absolutním a je vázáno na dodržení podmínek připojení. Podmínky připojení konkretizuje PPřiPI, kterou vydává Úřad na základě zákonného zmocnění uvedeného v § 98a odst. 2 písm. g).

Podmínky pro připojení výrobního plynu jsou upraveny § 3 PPřiPI, který stanoví, že připojení výrobního je možné jen za podmínky uzavření smlouvy o připojení, která se uzavírá na základě podání žádosti o připojení (§ 4 PPřiPI). Vedle údajů o žadateli patří mezi náležitosti žádosti o připojení i nezbytné údaje o výrobně plynu, zejména umístění výrobního plynu, schéma připojovaného zařízení, způsob technologie napojení připojovaného zařízení, předpokládané termíny realizace výstavby připojovaného zařízení a zahájení jeho provozu, složení a kvalitativní parametry dodávaného plynu.

Srovnatelně s právem výrobce plynu na připojení není absolutní ani povinnost dotčeného provozovatele výrobního plynu nebo těžební plynovod připojit. EnerZ a podzákonná normotvorba nepodmiňují připojovací povinnost dotčeného

provozovatele hospodárností nebo efektivností připojení. Posouzení žádosti o připojení je upraveno § 5 PPřipi a v případě připojení výrobní plynu nebo těžebního plynovodu se posuzuje realizovatelnost připojení s ohledem na požadované místo, způsob a termín připojení, technickou proveditelnost požadovaného připojení, velikost celkové maximální a minimální hodinové kapacity, kterou žadatel uvedl v žádosti o připojení, rozsah a časový průběh dodávky plynu, pořadí podaných žádostí, dodržení tlakových poměrů na zařízeních výrobní plynu nebo těžebního plynovodu a zařízeních infrastruktury, ke kterému se připojuje, vliv připojované výrobní plynu a těžebního plynovodu na bezpečnost a spolehlivost provozu infrastruktury a na její plánovaný rozvoj.

Žádost o připojení výrobní plynu nebo těžebního plynovodu lze odmítnout v případě **13** nedostatku volné kapacity [§ 2 odst. 2 písm. b) bod 24] nebo v případě, že jejich připojením dojde k ohrožení bezpečného a spolehlivého provozu přepravní soustavy, distribuční soustavy, zásobníku plynu nebo těžebního plynovodu [§ 58 odst. 8 písm. a), § 59 odst. 8 písm. a), § 60 odst. 8 písm. a) a § 57 odst. 8 písm. b) ve spojení s § 5 odst. 3 a 4 PPřipi]. Tuto skutečnost sdělí provozovatel soustavy žadateli ve lhůtě stanovené § 5 odst. 3 nebo 4 PPřipi společně s uvedením důvodů, pro které nelze výrobní plynu nebo těžební plynovod k soustavě připojit. Nedostatek volné kapacity jako důvod pro odmítnutí žádosti o připojení je atributem relativním, který se může v čase měnit, například v souvislosti s rozvojem kapacity dotčené infrastruktury. Existuje-li možnost připojit žadatele za jiných podmínek a z obsahu žádosti nebo z jiných okolností je zřejmé, že žadatel bude mít zájem i na takovém připojení, sdělí provozovatel tuto skutečnost žadateli písemně. V případě kladného vyřízení žádosti je provozovatel povinen předložit žadateli návrh smlouvy o připojení. Návrh smlouvy o připojení je závazný po dobu 12 kalendářních měsíců ode dne doručení žadateli (návrh smlouvy o připojení k přepravní soustavě je závazný pouze po dobu 60 kalendářních dnů ode dne doručení žadateli).

Obecně platí, že souhrn podmínek pro připojení, nejsou-li dány důvody k zamítnutí **14** žádosti o připojení, musí být zásadně nediskriminační [§ 58 odst. 8 písm. e), § 59 odst. 8 písm. f), § 60 odst. 8 písm. a)]. Splní-li výrobce podmínky připojení a neexistují-li objektivní důvody pro odlišnou smluvní úpravu připojení výrobní plynu nebo těžebního plynovodu k přepravní soustavě, distribuční soustavě, zásobníku plynu nebo těžebnímu plynovodu jiného výrobce, je dotčený provozovatel povinen ve všech případech postupovat neznevýhodňujícím způsobem. Za účelem zajištění rovného přístupu jsou technické a obchodní podmínky připojení výrobní plynu předmětem úpravy Řádu provozovatele přepravní soustavy [§ 58 odst. 8 písm. t)], Řádu provozovatele distribuční soustavy [§ 59 odst. 8 písm. w)] a Řádu provozovatele zásobníku plynu [§ 60 odst. 8 písm. j)], které jsou zveřejněny na webových stránkách dotčeného provozovatele. Výrobce plynu provozující těžební plynovod není povinen zpracovávat řád

provozovatele těžebního plynovodu, EnerZ mu explicitně ani neukládá povinnost stanovit podmínky připojení; tuto povinnost lze dedukovat z § 57 odst. 8 písm. j) v návaznosti na úpravu podmínek zakotvených PPřPI.

Ve sféře připojování nevystupují provozovatelé vrchnostensky a nerozhodují o výkonu **15** práva na připojení. Není ve svévoli dotčeného provozovatele, zda žadatele o připojení k jím provozovanému zařízení skutečně připojí. Soukromoprávní vztah mezi připojovaným a dotčeným provozovatelem je založen na rovném postavení smluvních stran, vzniká na základě svobodné vůle účastníků uzavřít dvoustrannou smlouvu o připojení podle § 72 odst. 3. K rovnému postavení účastníků smlouvy o připojení se vyjádřil i NSS v rozsudku **1 As 28/2012-40**, ve kterém mimo jiné konstatoval: „(...) s vyslovenými závěry se zdejší soud ztotožňuje a setrvává na názoru, že Energetický regulační úřad v napadeném rozhodnutí rozhodoval o sporu mezi stěžovatelkou a společností ČEZ Distribuce, a. s., který je svou povahou soukromoprávní, neboť se jedná o spor spočívající v řešení otázek ve vztazích založených na rovnosti. Provozovatel distribuční soustavy vůči výrobcí elektřiny nevystupuje vrchnostensky ani v žádném případě nerozhoduje o jeho právech a povinnostech. Právní vztah mezi těmito subjekty je založen dvoustrannou dohodou o výkupu elektřiny mezi provozovatelem distribuční soustavy a výrobcem elektřiny. Smluvní vztah založený na rovném postavení zúčastněných subjektů vzniká na základě svobodné vůle účastníků tohoto soukromoprávního vztahu, z podnětu výrobce elektřiny.“

Práve výrobce na přístup výrobní plynou nebo těžebního plynovodu k přepravní nebo **16** distribuční soustavě nebo těžebnímu plynovodu jiného výrobce plynou nebo k zásobníku plynou se rozumí právo na využití těchto zařízení pro dopravu plynou. Podle usnesení zvláštního senátu **Konf 108/2009-11** se v případě práva na přístup „jedná o právo na dopravu elektřiny prostřednictvím elektrizační soustavy, resp. právo na přenos nebo distribuci elektřiny. Právo na připojení je naproti tomu třeba vnímat jako právo na fyzické připojení zařízení do elektrizační soustavy. Právo na připojení k elektrizační soustavě přiznává EnerZ odděleně od práva na přístup k přenosové nebo distribuční soustavě u těch subjektů, u kterých je připojení fyzicky možné, resp. nezbytné pro využití samotného práva na přístup k přenosové nebo distribuční soustavě. Tak práve na připojení disponuje například zákazník v § 28 odst. 1 písm. a), avšak nikoliv již obchodník s elektřinou, jehož činností je nákup a prodej elektřiny dalším účastníkům trhu s elektřinou a jenž se k elektrizační soustavě fyzicky nepřipojuje a pouze využívá práva na přístup do soustavy [§ 30 odst. 1 písm. a)].“

V praxi je právo na přístup k soustavám vykonáváno prostřednictvím smlouvy **17** o poskytnutí služby přepravy plynou (§ 72 odst. 5), smlouvy o zajištění služby distribuční soustavy (§ 72 odst. 6), smlouvy o uskladnění plynou (§ 72 odst. 7) nebo smlouvy o dopravě plynou těžebním plynovodem (§ 72 odst. 4). Právu na přístup výrobce plynou

odpovídá zrcadlová povinnost dotčeného provozovatele zajistit přístup třetích stran k přepravní soustavě [§ 58 odst. 8 písm. d)], k distribuční soustavě [§ 59 odst. 8 písm. e)], k zásobníku plynu [§ 60 odst. 8 písm. j)] nebo k těžebnímu plynovodu [§ 57 odst. 8 písm. j)].

Případné rozhodování sporu o přístup výrobce plynu do přepravní soustavy, distribuční 18 soustavy, zásobníku plynu nebo k těžebnímu plynovodu náleží do věcné působnosti Úřadu.

2. Právo na prodej plynu

Písmeno b) umožňuje výrobcí plynu prodávat plyn vyrobený v jím provozované výrobně 19 plynu ostatním účastníkům trhu s plynem a do jiných států.

Výrobce plynu je oprávněn vyrobený nebo vytěžený plyn prodávat ostatním účastníkům 20 trhu s plynem přímo na základě licence na výrobu plynu, nevyžaduje se licence na obchod s plynem. V tomto smyslu je výrobce dodavatelem plynu.

Výrobce má dokonce možnost dodávat plyn i do jiných států, tj. subjektům stojícím 21 mimo vnitrostátní trh s plynem.

Z logiky věci nezahrnuje toto oprávnění nakupovat plyn za účelem jeho dalšího prodeje. 22 Nákup a prodej plynu je předmětem licence na obchod s plynem [§ 4 odst. 1 písm. c) bod 2].

Dodávka plynu se realizuje na základě právního titulu, kterým je smlouva o dodávce 23 plynu (§ 72 odst. 1) nebo smlouva o sdružených službách dodávky plynu (§ 72 odst. 2). V případě smlouvy o dodávce plynu je odpovědnost za odchylku ponechána smluvnímu ujednání, v rámci smlouvy o sdružených službách dodávky plynu přechází odpovědnost za odchylku automaticky na výrobce plynu.

S uplatněním práva dodávat plyn jiným účastníkům se rozšiřuje okruh povinnosti 24 výrobce plynu [§ 57 odst. 8 písm. l)] o povinnosti obchodníka s plynem.

3. Právo omezit nebo přerušit provoz výroby plynu a těžebních plynovodů

Písmeno c) umožňuje výrobcí plynu v nezbytném rozsahu omezit nebo přerušit provoz 25 výroby plynu a těžebních plynovodů. EnerZ nedefinuje, co se rozumí pojmem omezení nebo přerušení provozu výroby plynu a těžebních plynovodů. Z povahy věci se bude jednat o dočasné zmenšení objemu nebo faktické neposkytování odpovídajících činností a služeb.

Důvodem pro omezení nebo přerušení provozu výroby plynu a těžebních plynovodů je **26** jedna nebo více kvalifikovaných právních skutečností, jejichž výčet obsahují body 1 až 4. Předpokladem pro uplatnění kteréhokoli z důvodů pro omezení nebo přerušení provozu je to, že k přerušení nebo omezení dojde pouze v nezbytném rozsahu. Obdobně jako u provozovatele distribuční soustavy a provozovatele zásobníku plynu se nezbytnost rozsahu omezení nebo přerušení provozu výroby plynu a těžebních plynovodů posuzuje podle konkrétních okolností případu, přičemž je potřeba vzít v úvahu

1. hledisko časové, tj. omezení nebo přerušení provozu výroby plynu a těžebních plynovodů pouze na nezbytně nutnou dobu,
2. aspekt intenzity zásahu, kterým se zkoumá úměrnost intenzity zásahu výrobce plynu, čímž je vyjádřen zájem na minimalizaci omezení nebo přerušení provozu výroby plynu a těžebních plynovodů a na zohlednění oprávněných zájmů dotčených účastníků trhu s plynem, a v neposlední řadě i
3. hledisko obnovy provozu, ke které by mělo dojít bez zbytečného odkladu po odpadnutí důvodu pro omezení nebo přerušení provozu výroby plynu a těžebních plynovodů (podle § 57 odst. 6 je výrobce plynu povinen obnovit dodávku plynu bezprostředně po odstranění příčin, které vedly k jejímu omezení nebo přerušení).

Omezení nebo přerušení provozu nad rámec výše uvedených zákonem stanovených **27** kvalifikovaných důvodů nebo nepřiměřenost omezení nebo přerušení, ať již z hlediska časového, věcného, nebo co se intenzity zásahu týče, nebo v případě neoznámení započetí nebo skončení omezení nebo přerušení provozu (§ 57 odst. 5) nebo neobnovení provozu výroby plynu a těžebních plynovodů bez zbytečného odkladu po odpadnutí zákonných důvodů (§ 57 odst. 6) koresponduje se skutkovou podstatou přestupku podle § 91 odst. 6 písm. c) a d). Jelikož skutkové podstaty těchto přestupků nekryjí všechny případy překročení zákonného rámce pro omezení nebo přerušení provozu výroby plynu a těžebních plynovodů, lze tyto zbytné případy subsumovat pod skutkovou podstatu přestupku držitele licence podle § 91 odst. 1 písm. c), jelikož se jedná o porušení povinnosti dodržovat stanovené parametry kvality služby [§ 11 odst. 1 písm. h)].

Splnění podmínek pro omezení nebo přerušení provozu výroby plynu nebo těžebních **28** plynovodů (existence zákonného důvodu pro omezení nebo přerušení provozu a jejich nezbytný rozsah) prokazuje v případě sporu výrobce plynu.

Mezi jednotlivé důvody, pro které může výrobce plynu legálně omezit nebo přerušit **29** provoz výroby plynu a těžebních plynovodů v nezbytném rozsahu, patří:

a) Bezprostřední ohrožení života, zdraví nebo majetku osob a likvidace těchto stavů. V souladu s § 57 odst. 8 písm. b) má výrobce plynu mimo jiné povinnost zajistit **30**

bezpečný a spolehlivý provoz výroby plynu a těžebního plynovodu. Komentované ustanovení umožňuje výrobcí plynu přerušit provoz výroby plynu a těžebních plynovodů v případě, kdy není možné zajistit bezpečnost jejich provozu. Bezpečností se obecně rozumí takový výkon činností, který zajistí, že není ohrožen život, zdraví a majetek.

Bezprostřední ohrožení je takový stav, v němž vývoj událostí směřuje velmi rychle **31** k újmě; je nutné rychlé rozhodnutí, dlouhé uvažování není možné. Původ ohrožení přitom nerozhoduje: může být vyvoláno přírodní silou (povodeň, zemětřesení) i jednáním člověka (například havárie zařízení výroby plynu nebo těžebního plynovodu vyvolaná stavební činností). Je možné, že ohrožení vyvolá sám výrobce plynu (například některý z jeho zaměstnanců poruší povinnosti při plnění pracovních úkolů). Ve své podstatě se tudíž jedná o zvláštní případ krajní nouze podle **§ 2906 ObčZ**, přičemž **EnerZ** ale nevyžaduje, aby újma, která hrozí, byla závažnější než újma způsobená omezením či přerušením provozu výroby plynu a těžebních plynovodů. Důvodem je zřejmě to, že provoz výroby plynu a těžebních plynovodů představuje činnost, při které mohou vždy hrozit bezpečnostní rizika. Přerušeni či omezení provozu tak slouží jako prostředek k odvrácení hrozícího nebezpečí (což ale nevylučuje požadavek časové a věcné přiměřenosti omezení nebo přerušeni provozu a požadavek minimalizace zásahu výrobce plynu).

b) Stavy nouze nebo činnosti bezprostředně zamezující jejich vzniku. Stav nouze a předcházení stavu nouze představují mimořádné stavy v provozování plynárenské **32** soustavy. Pro podrobný výklad k předcházení stavu nouze a stavu nouze lze odkázat na § 73.

c) Vznik a odstraňování poruch na těžebních plynovodech nebo na zařízeních sloužících pro výrobu nebo těžbu plynu. Výrobce plynu je oprávněn omezit nebo **33** přerušit provoz výroby plynu nebo těžebních plynovodů i v případě vzniku a odstraňování poruch na zařízeních sloužících pro výrobu nebo těžbu plynu.

Ze samotné podstaty výroby plynu a těžebních plynovodů jakožto energetických **34** zařízení je vznik poruch a jejich odstraňování neoddelitelnou součástí provozování těchto zařízení. **EnerZ** pojem porucha nedefinuje a komentované ustanovení ani kauzálně (tj. co do příčiny) nepopisuje jednotlivé varianty, z nichž tato situace vzniká. Použitím jazykového výkladu lze dospět k tomu, že porucha je úplná či částečná ztráta schopnosti provozu zařízení (*Fuchs 2004 heslo Porucha*). K pojmu poruchy se s odkazem na technickou terminologii vyjádřil i NS v rozsudku **23 Cdo 454/2012**: „(…) *V podmínkách projednávané věci tedy poruchu představovala ztráta schopnosti provozu zařízení pro rozvod energie.*“

d) Provádění plánovaných stavebních úprav a oprav těžebních plynovodů nebo zařízení sloužících pro výrobu nebo těžbu plynu. Zatímco důvody pro omezení nebo **35** přerušení distribuce plynu podle bodů 1 až 3 jsou nepředvídatelné, případ zakotvený pod bodem 4 je případem plánovaným, očekávatelným. Z konstrukce ustanovení je zjevné, že se jedná o práce nebo činnosti, které jsou dopředu plánované. Na rozdíl od bezprostředního ohrožení není nutné rychlé rozhodnutí. Právě naopak, výrobce plynu o provedení stavebních úprav a oprav předem koncepčně přemýšlí, zařazuje je do plánu prací na jednotlivých zařízeních.

Předně se jedná o stavební úpravy, za které lze považovat rekonstrukci neboli **36** modernizaci zařízení těžebních plynovodů nebo zařízení sloužících pro výrobu nebo těžbu plynu. I když **EnerZ** definici opravy plynárenského zařízení neobsahuje, lze za ni považovat zejména technologické postupy či soubor úkonů, jimiž se opotřebovaná nebo jinak poškozená část zařízení vrátí do původního, resp. použitelného stavu.

S omezením nebo přerušením provozu podle bodu 4 spojuje **EnerZ** oznamovací **37** povinnost výrobce plynu (§ 57 odst. 5). Jestliže v důsledku provádění plánovaných stavebních úprav, oprav na těžebních plynovodech nebo zařízeních sloužících pro výrobu nebo těžbu plynu dochází k omezení nebo přerušení provozu výroby plynu nebo těžebních plynovodů, je výrobce plynu povinen písemně oznámit svým zákazníkům započetí a skončení omezení nebo přerušení dodávky plynu ve lhůtě alespoň 30 dnů předem. Účelem zavedení oznamovací povinnosti je umožnit zákazníkům učinit opatření k zabránění vzniku škod z důvodu přerušení nebo omezení provozu výroby plynu a těžebních plynovodů. Nebude-li provádění těchto činností včas oznámeno, neuplatní se vyloučení povinnosti k náhradě škody podle odstavce 7.

4. Právo na informace

Pod písmenem d) je výrobcí plynu přiznáno právo obdržet od všech účastníků trhu **38** s plynem (§ 56) informace nezbytné pro plnění jeho povinností.

Jedná se zejména o informace nezbytné k zajištění provozuschopnosti výroby plynu **39** a těžebního plynovodu. Zrcadlově tomuto právu odpovídá povinnost účastníků trhu s plynem informace poskytnout [povinnost operátora trhu podle § 20a odst. 4 písm. i), povinnost výrobce plynu podle § 57 odst. 8 písm. c), povinnost provozovatele přepravní soustavy podle § 58 odst. 8 písm. g), povinnost provozovatele distribuční soustavy podle § 59 odst. 8 písm. h), povinnost provozovatele zásobníku plynu podle § 60 odst. 8 písm. d), povinnost obchodníka s plynem podle § 61 odst. 2 písm. e) a povinnost zákazníka podle § 62 odst. 2 písm. h)].

Obdobně jako u ostatních účastníků trhu s plynem ani u výrobce není právo na informace právem absolutním. Komentované ustanovení je omezuje stanovením účelu, kterým je předpoklad nezbytnosti. K detailům výkonu práva na informace srov. komentář k § 58 odst. 1 písm. a).

Vzájemné poskytování informací je předpokladem nejen pro zajištění vzájemné⁴¹ provozuschopnosti, ale i pro spolupráci v případech stavů nouze a předcházení stavům nouze nebo pro uplatnění práva na volbu a bezplatnou změnu dodavatele apod.

5. Právo omezit, přerušit nebo ukončit dodávku plynu svým zákazníkům při neoprávněném odběru plynu

Písmeno e) umožňuje výrobcí plynu omezit, přerušit nebo ukončit dodávku plynu⁴² zákazníkům výrobce plynu, kteří neoprávněně odebírají plyn ve smyslu § 74 odst. 1.

Toto oprávnění přímo souvisí s právem výrobce plynu prodávat plyn vyrobený v jím⁴³ provozované výrobně plynu ostatním účastníkům trhu s plynem a do jiných států. Vůči zákazníkům, se kterými má výrobce plynu uzavřenou smlouvu o dodávce plynu (§ 72 odst. 1) nebo smlouvu o sdružených službách dodávky plynu (§ 72 odst. 2), vystupuje v obdobném postavení jako obchodník s plynem. Prostřednictvím komentovaného ustanovení je tudíž výrobcí plynu přiznáno obdobné právo jako obchodníkovi s plynem ve smyslu § 61 odst. 1 písm. d).

Na rozdíl od oprávnění obchodníka ukončit nebo přerušit dodávku plynu zákazníkům při⁴⁴ neoprávněném odběru, jehož smyslem je umožnit ukončení smluvní dodávky plynu, nastane-li některá z kvalifikovaných právních skutečností neoprávněného odběru, lze právo výrobce interpretovat dvojím způsobem. V případě zákazníka, jehož odběrné místo je přímo připojeno k výrobně plynu nebo k těžebnímu plynovodu, je výrobcí přiznáno i právo na fyzické omezení či přerušování dodávky plynu. Odlišně je třeba nahlížet na situace, kdy zákazník není prostřednictvím svého odběrného místa přímo připojen k výrobně plynu nebo těžebnímu plynovodu. V těchto případech je výrobcí přiznáno právo ukončit závazek dodávat plyn sjednaný se zákazníkem. K samotnému fyzickému přerušování či omezení dodávky plynu pak dochází prostřednictvím provozovatele přepravní nebo distribuční soustavy, kterého může, obdobně jako obchodník s plynem, výrobce plynu požádat o přerušování nebo omezení přepravy nebo distribuce plynu z neoprávněného odběru plynu.

6. Právo vstupovat a vjíždět na cizí nemovitosti v souvislosti se zřizováním a provozováním těžebních plynovodů nebo výrobní plynu, a to i v případě stavebních úprav a oprav

Pod písmenem f) je zakotvena jedna z forem omezení vlastnického práva k nemovitým věcem, které EnerZ v oblasti plynárenství upravuje. Výrobci plynu svědčí právo vstupovat a vjíždět na cizí nemovitosti v souvislosti se zřizováním a provozováním těžebních plynovodů nebo výroby plynu, a to i v případě stavebních úprav a oprav těchto zařízení. Toto oprávnění plyne přímo z titulu udělené licence na výrobu plynu, není tedy vázáno na existenci soukromoprávního ujednání s vlastníkem, resp. uživatelem dotčené nemovitosti, stejně jako není omezeno rozsahem ochranného pásma.

Výkon tohoto veřejnoprávního oprávnění není – jakožto zásah do práv vlastníka nebo uživatele nemovitosti – bez omezení. Limitem vstupu a vjezdu na cizí nemovitost je obecná povinnost výrobce plynu vstup nebo vjezd na cizí nemovitost vlastníkům nebo uživatelům této nemovitosti oznámit, co nejvíce šetřit jejich práva a uvést dotčené nemovitosti do předchozího stavu, a není-li to možné s ohledem na povahu provedených prací, do stavu odpovídajícího předchozímu účelu nebo užívání a bezprostředně jim to oznámit (§ 57 ⁷⁷).

Ohledně otázky náhrady omezení v obvyklém užívání a majetkové újmy způsobené v důsledku výkonu oprávnění lze odkázat na § 57 ⁸⁹.

7. Právo odstraňovat a oklešťovat stromy a jiné porosty

Ve smyslu písmene g) svědčí výrobci plynu právo odstraňovat a oklešťovat stromy a jiné porosty, provádět likvidaci odstraněného a okleštěného stromy a jiných porostů ohrožujících bezpečný a spolehlivý provoz těžebních plynovodů nebo výroby plynu. Právo odstraňovat a oklešťovat stromy a jiné porosty představuje jednu z forem omezení vlastnického práva k nemovitým věcem, které EnerZ v oblasti plynárenství upravuje. Konkrétně se jedná o věcné břemeno, které vzniká k dotčené nemovité věci přímo *ex lege*. Oprávnění odstraňovat a oklešťovat stromy a jiné porosty plyne přímo z titulu udělené licence na výrobu plynu, není tedy vázáno na existenci soukromoprávního ujednání s vlastníkem, resp. uživatelem dotčené nemovitosti, stejně jako není omezeno rozsahem ochranného pásma zařízení pro výrobu a těžbu plynu.

Komentované oprávnění úzce navazuje na zákaz vysazování trvalých porostů kořenících do větší hloubky než 20 cm nad povrch plynovodu ve volném pruhu pozemků o šířce 2 m na obě strany od osy plynovodu, vlastní telekomunikační sítě nebo plynovodní přípojky a ve volném prostoru pozemku o poloměru 15 m od osy ústí sondy zásobníku plynu (§ 68 odst. 6). Zároveň je předmětem zákonné úpravy oprávnění výrobce plynu poněkud širší, jelikož je výkon práva vázán kritériem ohrožení bezpečného a spolehlivého provozu těžebních plynovodů nebo výroby plynu, nikoli pouhým vymezením délky rozměrů volného pruhu nebo volného prostoru. Posouzení

ohrožení bezpečného a spolehlivého provozu zařízení je předmětem odborného uvážení výrobce plynu.

V rámci výkonu tohoto oprávnění je výrobce plynu povinen předně upozornit vlastníka či **50** uživatele nemovitosti na nutnost provedení předmětných činností. Komentované oprávnění je tudíž koncipováno jako subsidiární pro případy, kdy vlastník nebo uživatel dotčené nemovitosti nekoná ve stanoveném rozsahu sám.

V případě, že se bude jednat o odstraňování dřevin v ochranném pásmu zařízení **51** plynárenské soustavy prováděné při provozování těchto soustav, nevyžaduje se k jejich kácení povolení orgánu ochrany přírody (§ 8 odst. 2 OchPřKr).

Konstrukce komentovaného ustanovení jako zákonného věcného břemene k dotčeným **52** nemovitým věcem však obecně nevylučuje vynětí výrobce plynu z povinnosti získat povolení ke kácení ve smyslu § 8 odst. 1 OchPřKr mimo ochranné pásmo plynárenského zařízení.

Výkon tohoto veřejnoprávního oprávnění není, jakožto zásah do práv vlastníka nebo **53** uživatele nemovitosti, bez omezení. Tímto omezením je obecná povinnost co nejvíce šetřit práv dotčených vlastníků a uživatelů nemovitosti a zvláštní povinnost tížící výrobce plynu provést na svůj náklad likvidaci vzniklého klesu a zbytků po těžbě po provedení odstranění nebo okleštění stromoví (§ 57 **75–79**).

8. Právo zřizovat a provozovat na cizích nemovitostech těžební plynovody nebo výrobní plynu

Písmeno h) poskytuje výrobcí plynu právo v souladu se **StavZ** zřizovat a provozovat na **54** cizích nemovitostech těžební plynovody nebo výrobní plynu.

Právním výrobcí plynu zřídit a provozovat těžební plynovod nebo výrobní plynu se **55** rozumí oprávnění držitele licence na výrobu plynu zřídit a provozovat na cizích nemovitostech zařízení na výrobu nebo těžbu plynu nebo terminál zkapalněného plynu a plynovod připojující výrobní plynu k přepravní soustavě nebo distribuční soustavě, eventuálně k zásobníku plynu nebo k jinému těžebnímu plynovodu. Ve smyslu § 67 je výstavba výrobní plynu možná pouze na základě státní autorizace, o jejímž udělení rozhoduje Ministerstvo průmyslu a obchodu. U těžebnímu plynovodu se autorizace vyžaduje pouze v případě, že se jedná o vybrané plynové zařízení ve smyslu § 67 odst. 2, zejména pokud jde o plynovod o tlakové úrovni vyšší než 0,4 MPa [§ 67 odst. 2 písm. d)].

Nezbytným předpokladem pro využití cizí nemovitosti ke zřízení a provozování těžebních plynovodů nebo výroby plynu je získání příslušného soukromoprávního titulu prostřednictvím zřízení věcného břemene s vlastníkem nemovitosti nebo prostřednictvím institutu *expropriace* (o vyvlastnění rozhoduje příslušný vyvlastňovací úřad na návrh výrobce plynu o zřízení věcného břemene umožňujícího využití cizí nemovitosti nebo její části v případě, že vlastník není znám nebo není určen nebo proto, že je prokazatelně nedosažitelný nebo nečinný nebo nedošlo k dohodě).

III. Povinnost zřídit věcné břemeno s dotčeným vlastníkem

Výrobce plynu je povinen zřídit věcné břemeno umožňující využití cizí nemovitosti nebo její části pro účely zřizování a provozování těžebních plynovodů nebo výroby plynu na cizích nemovitostech. **57**

Jedná se o věcněprávní oprávnění k cizím nemovitostem, které je třeba odlišovat od územního omezení vlastnického práva ve formě ochranných pásem (*Handrlica 2012 s. 347*). **58**

Z dikce **EnerZ** je třeba dovodit, že oprávnění (a tomu korespondující omezení) lze zřídit výlučně prostřednictvím institutu věcného břemene, nikoliv institutu jiného s dočasným charakterem (například práva stavby). „*Pokud dotčený vlastník odmítne návrh smlouvy o zřízení věcného břemene a požaduje jinou formu úpravy vzájemných vztahů (například prodej pozemků nebo dlouhodobý nájem), je to – za splnění dalších podmínek, stanovených v zákoně o vyvlastnění – důvodem pro zahájení vyvlastňovacího řízení*“ (NS 21 Cdo 799/2016). **59**

Preferovaným, nikoli však výlučným způsobem je smluvní zřízení věcného břemene (*ex contractu*). **EnerZ** upřednostňuje smluvní volnost zainteresovaných subjektů. V tomto případě se uzavírá smlouva o zřízení služebnosti inženýrské sítě (§ 1267 ObčZ). Protože má být služebností zatížena nemovitost, vyžaduje se uzavření smlouvy v písemné formě (§ 560 ObčZ). Pro uzavření smlouvy platí ustanovení ObčZ o právním jednání. Lze samozřejmě využít i smlouvy o smlouvě budoucí (§ 1785 a násl. ObčZ). **60**

Podstatnou náležitostí smlouvy je mimo jiné cena věcného břemene, resp. výše náhrady za jeho zřízení. Mezi vlastníky je nerovnost v rozdělení veřejných břemen, která musí být v zájmu spravedlnosti kompenzována poskytnutím náhrady. LPS operuje s dvěma kategoriemi omezení vlastnického práva. Omezení podle čl. 11 odst. 3 LPS kompenzována být nemusí, kdežto v případě omezení ve veřejném zájmu musí být **61**

poskytnuta náhrada. V této souvislosti lze omezení (v mezích *ius non abutendi*) označit za meze výkonu vlastnického práva, neboť se týkají většiny vlastníků daných typů pozemků a limitují samotný obsah vlastnického práva, kdežto omezení podle čl. 11 odst. 4 LPS jsou pravými omezeními, jelikož směřují vůči relativně úzké skupině jednotlivců (*Kocourek 2010 s. 196*).

Rozsah služebnosti je ponechán na vůli smluvních stran. Služebnost inženýrské sítě by 62 měla být zřízena minimálně v rozsahu umožňujícím průchod konkrétní inženýrské sítě přes dotčený pozemek. V daném kontextu dále platí, že obsah a předmět smluvně zřízené služebnosti by neměl být identický s omezeními, jež plynou přímo z jednotlivých ustanovení o ochranných pásmech. V takovém případě by chyběl zákonný důvod ke vkladu práva do katastru nemovitostí (*Spáčil a kol. 2013 s. 968*).

Je nutné zdůraznit, že jedna nemovitost může být zatížena více věcnými břemeny. Tuto 63 skutečnost je třeba vzít v úvahu, protože novější právo nesmí být na újmu práva staršího (§ 1266 ObčZ), což výrazně posiluje právní jistotu oprávněného z již existujícího věcného břemene,

Ve většině případů se věcné břemeno zřizuje pouze k části nemovitosti. Týká-li se 64 právo, které má být na základě listiny zapsáno do katastru, jen části pozemku evidovaného v katastru, musí být s listinou spojen geometrický plán, který část pozemku vymezuje (§ 7 odst. 3 KatZ). V případě, že by se zatěžovaná nemovitost stala pro rozsah věcného břemene pro vlastníka prakticky bezcennou a vlastník by byl „odsouzen“ jen k povinnosti údržby zbývající části pozemku a k placení daně z nemovitosti, bylo by zřízení věcného břemene zřejmě v rozporu s čl. 11 LPS.

Veřejnoprávní úprava nemůže omezovat zřizování věcných břemen pouze na základě 65 smluvního titulu, protože existují situace, kdy tohoto způsobu není možné dosáhnout, ať již z objektivních (neznámý vlastník), či subjektivních (například nedojde k dohodě) důvodů. V případě, že vlastník není znám nebo určen nebo proto, že je prokazatelně nedosažitelný nebo nečinný nebo nedošlo k dohodě s ním, příslušný vyvlastňovací úřad rozhodne na návrh výrobce plynu o zřízení věcného břemene umožňujícího využití této nemovitosti nebo její části.

První podmínka je nastavena alternativně, tedy postačuje naplnění pouze některého 66 z uvedených důvodů. K tomu ovšem nutně přistupuje další předpoklad v tom smyslu, že musejí být dány podmínky pro omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě podle VyvZ. Obě podmínky musejí být splněny kumulativně, má-li být návrhu na vyvlastnění vyhověno.

Vyvlastnění je přípustné jen pro účel vyvlastnění stanovený zvláštním zákonem a jen jestliže veřejný zájem na dosažení tohoto účelu převažuje nad zachováním dosavadních práv vyvlastňovaného. Vyvlastnění není přípustné, je-li možno práva k pozemku nebo stavbě potřebná pro uskutečnění účelu vyvlastnění získat dohodou nebo jiným způsobem (§ 3 odst. 1 VyvlZ). Vyvlastňovací řízení se zahajuje jen na žádost vyvlastnítele.

Veřejný zájem je jednou z podmínek vyvlastnění. „Zjišťování veřejného zájmu⁶⁸ v konkrétním případě je typicky pravomocí moci výkonné, a nikoliv zákonodárné“ (Pl. ÚS 24/04). Bude záviset na aplikační činnosti, aby pojem veřejný zájem náležitě osvětlila a jeho obsah dovodila v konkrétním případě. „V rámci vyvlastňovacího řízení není otázka veřejného zájmu předmětem dokazování, vyvlastňovací úřad rozhoduje pouze o tom, jestli veřejný zájem na dosažení účelu převažuje nad zachováním dosavadních práv vyvlastňovaného“ (NS 21 Cdo 799/2016).

V těchto případech se oprávnění nabývá rozhodnutím orgánu veřejné moci (§ 15 VyvlZ⁶⁹), tj. *ex actu*. Vyvlastněním ovšem nezanikají věcná břemena, u nichž veřejný zájem vyžaduje, aby i po vyvlastnění pozemek nebo stavbu nadále zatěžovala. Za vyvlastnění náleží vyvlastňovanému náhrada (§ 10 a násl. VyvlZ), a to základě OcMaj.

Vyvlastňovací úřad vydá rozhodnutí i v případě, kdy je stavba, pro kterou se právo⁷⁰ vyvlastňuje, zřizována nebo již byla zřízena a zřízení věcného břemene nezmařil výrobce plynu. EnerZ tedy *explicitně* stanoví možnost omezení vlastnického práva i *ex post*. Uvedené však nemůže znamenat, že by se v případě absence soukromoprávního titulu nejednalo o stavbu neoprávněnou a že by vlastník proti takovému postupu nemohl soukromoprávními prostředky brojít (shodně NSS 6 As 231/2016-40).

IV. Právo vlastníka nebo uživatele nemovitosti na přiměřenou náhradu

Odstavec 3 upravuje institut náhrady za omezení v obvyklém užívání nemovitosti, resp.⁷¹ náhrady majetkové újmy vzniklé v souvislosti s výkonem oprávnění výrobce plynu k cizím nemovitostem.

Vznikla-li vlastníku nebo uživateli dotčené nemovitosti v důsledku vstupu a vjezdu⁷² v souvislosti se zřizováním a provozováním těžebních plynovodů nebo výroby plynu, a to v případě stavebních úprav a oprav [§ 57 odst. 1 písm. f)] nebo odstraňování, oklešťování a likvidace porostů [§ 57 odst. 1 písm. g)], újma nebo je-li omezen v obvyklém užívání dotčené nemovité věci, má právo na přiměřenou jednorázovou náhradu.

Proces stanovení přiměřené jednorázové náhrady je upraven samostatnými právními **73** předpisy [CenZ, LesZ, vyhláška č. 55/1999 Sb., o způsobu výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích].

Ustanovení stanoví prekluzivní lhůtu pro uplatnění nároku u výrobce. Tou je doba 2 let **74** ode dne, kdy k omezení nebo újmě došlo, jinak právo zaniká.

V. Povinnosti výrobce plynu k cizím nemovitostem

Odstavec 4 upravuje elementární povinnosti výrobce plynu, kterými je vázán při výkonu **75** oprávnění ve vztahu k cizím nemovitostem. Zakotvené povinnosti se konkrétně vztahují k oprávnění vstupu a vjezdu v souvislosti se zřizováním, stavebními úpravami, opravami a provozováním distribuční soustavy a plynovodních přípojek [§ 57 odst. 1 písm. f)] a k odstraňování, oklešťování a likvidaci porostů [§ 57 odst. 1 písm. g)].

Předně se jedná o povinnost výrobce plynu při výkonu uvedených oprávnění co nejvíce **76** šetřit práv dotčených vlastníků a uživatelů cizích nemovitostí.

Dále je upravena povinnost vstup na nemovitost za účelem výkonu oprávnění předem **77** oznámit. Komentované ustanovení náležitosti a formu oznámení nestanoví. Systematicky můžeme dovozovat, že by se mělo jednat o prokazatelné oznámení, jehož obsahem je zejména datum, účel (zdůvodnění vstupu či vjezdu na dotčenou nemovitost) včetně popisu činností, které v této souvislosti budou na nemovitosti vykonávány. Vzhledem k imperativu co nejvíce šetřit práva vlastníků a uživatelů by oznámení mělo být učiněno s dostatečným předstihem. EnerZ nevyžaduje souhlas dotčených vlastníků nebo uživatelů nemovitostí.

Po skončení prací je výrobce plynu povinen uvést nemovitost do předchozího stavu, **78** nebo není-li to možné s ohledem na povahu provedených prací, do stavu odpovídajícího předchozímu účelu či užívání dotčené nemovitosti a oznámit tuto skutečnost vlastníku nemovitosti.

Zvláštní povinnost klade komentované ustanovení v souvislosti s výkonem oprávnění **79** odstraňovat a oklešťovat stromoví a jiné porosty, provádět likvidaci odstraněného a okleštěného stromoví a jiných porostů, ohrožujících bezpečný a spolehlivý provoz těžebních plynovodů nebo výroby plynu ve smyslu § 57 odst. 1 písm. g); po provedení odstranění nebo okleštění stromoví je výrobce plynu povinen na svůj náklad provést likvidaci vzniklého klestu a zbytků po těžbě.

VI. Oznamovací povinnost

V případě, že výrobce plynu využije svého oprávnění omezit nebo přerušit provoz **80** výroby plynu a těžebních plynovodů z důvodu provádění plánovaných stavebních úprav a plánovaných oprav těžebních plynovodů nebo zařízení sloužících pro výrobu nebo těžbu plynu [§ 57 odst. 1 písm. c) bod 4] a toto přerušení s sebou nese i omezení či přerušení dodávky plynu jeho zákazníkům, tíží jej podle odstavce 5 povinnost oznámit započetí a skončení omezení nebo přerušení dodávky plynu zákazníkům nejméně 30 dnů předem. Z dikce komentovaného ustanovení plyne, že plnění oznamovací povinnosti směřuje pouze k zákazníkům, vůči ostatním účastníkům trhu s plynem povinnost nesměřuje. Pro úplnost ale uvádíme, že vůči ostatním infrastrukturním provozovatelům tíží výrobce plynu informační povinnost ve smyslu § 57 odst. 8 písm. n).

Účelem zavedení oznamovací povinnosti je umožnit zákazníkům provést opatření **81** nezbytná k zabránění vzniku škod, které při přerušení nebo omezení dodávky plynu hrozí. U plánovaných stavebních úprav a plánovaných oprav těžebních plynovodů nebo zařízení sloužících pro výrobu nebo těžbu plynu se jedná o časově předvídatelné omezení či přerušení dodávky plynu. Smyslem úpravy komentované oznamovací povinnosti je seznámení dotčených zákazníků s předvídatelným započtím a skončením omezení nebo přerušení dodávky plynu, nejméně však 30 dnů předem.

Komentované ustanovení předepisuje obligatorní písemnou formu oznámení **82** plánovaných stavebních úprav a plánovaných oprav těžebních plynovodů nebo zařízení sloužících pro výrobu nebo těžbu plynu. Na písemné oznámení ve smyslu komentovaného ustanovení nelze aplikovat § 37 odst. 4 SpŘ, jelikož výrobce plynu nevykonává působnost v oblasti veřejné správy. Je výlučně na výrobcu plynu, zda oznámení v písemné formě učiní adresně prostřednictvím listinné podoby, nebo pomocí elektronických systémů. S požadavkem písemné formy se neslučuje pouhé zveřejnění oznámení prostřednictvím webových stránek výrobce plynu, to však může sloužit jako dodatečný prostředek k písemnému oznámení.

Z dikce komentovaného ustanovení můžeme dovozovat, že obsahem oznámení je **83** zejména datum započetí a skončení prací, jakož i důvod pro omezení či přerušení dodávky plynu.

Co se oznámené doby omezení nebo přerušení dodávky plynu týče, je stanovení **84** termínu započetí a skončení přerušení či omezení na odborném posouzení výrobce plynu. Stanovený termín přerušení či omezení dodávky plynu je pro výrobce plynu závazný ve smyslu standardu obnovy dodávky plynu, který je předmětem úpravy § 15 odst. 1 KvalDoPI (týká se obnovy dodávky plynu po přerušení z důvodu prodlení zákazníka s úhradou plateb za odebraný plyn). Za nedodržení standardu obnovy

dodávky plynu je výrobce plynu v postavení dodavatele plynu povinen poskytnout zákazníkovi za každý i započatý den nedodržení oznámené doby přerušení náhradu ve výši stanovené § 15 odst. 2 KvalDoPI.

Nesplnění oznamovací povinnosti řádně (tj. adresně v písemné formě dotčeným 85 zákazníkům) a včas (alespoň 30 dnů předem) se nepovažuje za exces z veřejnoprávního oprávnění omezit či přerušit provoz výroby plynu a těžebních plynovodů. Na řádné splnění oznamovací povinnosti ale úzce navazuje vyloučení práva na náhradu škody podle § 57 odst. 7. Pokud výrobce oznamovací povinnosti nesplní, vzniká zákazníkovi nárok na náhradu škody. Výrobce plynu tak ponese povinnost k náhradě škody způsobené porušením zákona (§ 2910 ObčZ). V rovině veřejného práva koresponduje porušení komentované oznamovací povinnosti se skutkovou podstatou přestupku podle § 91 odst. 6 písm. d).

VII. Povinnost obnovit dodávku plynu

Odstavec 6 ukládá výrobcovi obecnou povinnost obnovit dodávku plynu bezprostředně po 86 odstranění příčin, které vedly k jejímu omezení nebo přerušení, bez ohledu na konkrétní kvalifikovanou právní skutečnost zakotvenou v § 57 odst. 1 písm. c).

Smyslem této úpravy je stanovení limitu pro výkon veřejnoprávního oprávnění výrobce 87 plynu omezit nebo přerušit provoz výroby plynu a těžebních plynovodů, kteréžto jako zásah do práv zákazníka není bez omezení. Tímto omezením je právě povinnost výrobce plynu obnovit dodávku plynu bez zbytečného odkladu po odpadnutí důvodů, které vedly k omezení nebo přerušení provozu výroby plynu a těžebních plynovodů.

Porušení komentované povinnosti koresponduje se skutkovou podstatou přestupku 88 držitele licence na výrobu plynu podle § 91 odst. 6 písm. d).

VIII. Vyloučení práva na náhradu škod

Obecná úprava náhrady majetkové a nemajetkové újmy vzniklé z provozu, ať již byla 89 způsobena vlastní provozní činností, věcí při ní použitou, nebo vlivem činnosti na okolí, je obsažena v § 2924 ObčZ.

Ve vztahu k obecné úpravě provedené ObčZ zakotvuje odstavec 7 komentovaného 90 ustanovení úpravu speciální, která má s odkazem na kolizní pravidlo *lex specialis derogat generali* přednost. Komentované ustanovení zakotvuje pravidlo, podle kterého je právo na náhradu škody vyloučeno v případech omezení nebo přerušení provozu výroby plynu a těžebních plynovodů v nezbytném rozsahu

1. při bezprostředním ohrožení života, zdraví nebo majetku osob a při likvidaci těchto stavů,
2. při stavech nouze nebo při činnostech bezprostředně zamezujících jejich vzniku,
3. při vzniku a odstraňování poruch na těžebních plynovodech nebo na zařízeních sloužících pro výrobu nebo těžbu plynu nebo
4. při provádění plánovaných stavebních úprav a oprav těžebních plynovodů nebo zařízení sloužících pro výrobu nebo těžbu plynu.

Účelem komentovaného ustanovení je liberace výrobce plynu ze vzniku **91** odpovědnostního nároku třetích stran v zákonem předvídaných situacích souvisejících s provozováním výroby plynu a těžebních plynovodů.

Výjimku z tohoto pravidla představují případy popsané ve větě druhé komentovaného **92** ustanovení, tedy situace, kdy

1. škoda vznikne v důsledku omezení nebo přerušení provozu výroby plynu a těžebních plynovodů při provádění plánovaných stavebních úprav a plánovaných oprav těžebních plynovodů nebo zařízení sloužících pro výrobu nebo těžbu plynu a výrobce plynu nesplní povinnost oznámit započetí a skončení omezení nebo přerušení dodávky plynu zákazníkům nejméně 30 dnů předem (§ 57 odst. 5) nebo
2. škoda vznikne v důsledku omezení nebo přerušení provozu výroby plynu a těžebních plynovodů v případech, kdy poruchu prokazatelně zavinil výrobce plynu.

Pouze v těchto dvou případech připouští **EnerZ** vznik nároku omezovaného či **93** přerušovaného účastníka trhu s plynem na náhradu škody od výrobce plynu. V prvním případě, tj. nesplnění oznamovací povinnosti podle § 57 odst. 5, odpovídá výrobce plynu za způsobenou škodu a lze dovozovat, že se nebude moci této odpovědnosti zprostit ani za podmínek uvedených v **§ 2924 ObčZ**, tj. prokáže-li, že vynaložil veškerou péči, kterou lze rozumně požadovat, aby ke škodě nedošlo. Druhá výluka, tj. prokazatelné zavinění poruchy výrobcem plynu, byla do **EnerZ** inkorporována zákonem č. **158/2009 Sb.** Důvodová zpráva k tomu uvádí: *„Pokud jde o možnost přerušení nebo omezení dodávek v případě poruchy na energetickém zařízení, pak právo na náhradu škody a ušlý zisk vzniká tehdy, jedná-li se o poruchu na energetickém zařízení, kterou držitel licence způsobil. Vznik poruchy tak musí být v příčinné souvislosti se zaviněným porušením povinností souvisejících s výkonem licencované činnosti daného držitele licence. Porucha, která by nastala v důsledku jiných vlivů, jako je například zásah třetích osob, nebude poruchou způsobenou držitelem licence a nárok na náhradu škody a ušlý zisk (ve vztahu k držiteli licence) poškozenému nevzniká.“* Podmínkou vzniku

povinnosti k náhradě škody výrobcem plynu je v tomto případě zavinění, byť i jen ve formě nedbalosti. Jedná se tedy o subjektivní odpovědnost, která je konstruována na principu zavinění.

Ve smyslu obecné úpravy zvláštní povinnosti k náhradě škody z provozní činnosti **94** provedené **ObčZ** lze současně dovozovat, že výrobce plynu odpovídá za škodu vzniklou omezením nebo přerušením provozu výroby plynu a těžebních plynovodů i v případech, kdy překročí nezbytný rozsah omezení nebo přerušeni nebo kdy nebudou naplněny podmínky pro omezení či přerušeni podle § 57 odst. 1 písm. c) anebo pokud výrobce plynu nesplní povinnost obnovit dodávku plynu bezprostředně po odstranění příčin, které vedly k jejímu omezení nebo přerušeni podle § 57 odst. 6.

IX. Katalog povinností výrobce plynu

V odstavci 8 je obsažen rozsáhlý katalog povinností výrobce plynu. Obdobně jako je **95** tomu u katalogu práv výrobce plynu, ani výčet povinností nelze považovat za taxativní, **EnerZ** upravuje povinnosti výrobce plynu i na jiných místech (například § 11 či 73a). Rámcové vymezení povinností výrobce plynu je dále konkretizováno prostřednictvím prováděcích právních předpisů (**PPřiPI**, **PTPI** atd.).

1. Povinnost uhradit podíl na nákladech na připojení

Písmeno a) zakládá povinnost výrobce plynu uhradit provozovateli přepravní soustavy **96** nebo provozovateli distribuční soustavy nebo provozovateli zásobníku plynu nebo jinému výrobcí plynu stanovený podíl na oprávněných nákladech na připojení výroby plynu k přepravní soustavě nebo distribuční soustavě nebo těžebnímu plynovodu jiného výrobce plynu nebo k zásobníku plynu. Výrobce plynu se totiž ve smyslu komentovaného ustanovení musí podílet na nákladech, které vynaložil příslušný provozovatel na připojení výroby plynu k jím provozovanému zařízení. Tato povinnost úzce souvisí s absencí hospodárného nebo efektivního hlediska posuzování žádosti o připojení výroby plynu. Pokud výrobce plynu splní podmínky připojení, je dotčený provozovatel nebo výrobce plynu provozující těžební plynovod povinen výrobu plynu připojit i v případě, že je toto připojení pro provozovatele nebo výrobce plynu nevhodné (samozřejmě za předpokladu splnění podmínek připojení, srov. **§ 3 PPřiPI**).

Náklady spojené s připojením výroby plynu vznikající na straně výrobce plynu hradí **97** výrobce plynu sám.

Závazek podílet se na úhradě oprávněných nákladů na připojení vzniklých na straně **98** provozovatele přepravní soustavy, provozovatele distribuční soustavy, provozovatele

zásobníku plynu nebo výrobce plynu provozujícího těžební plynovod ostatně patří i mezi podstatné náležitosti smlouvy o připojení podle § 72 odst. 3.

PPřiPI stanoví i výši podílu na oprávněných nákladech na připojení. Ve vztahu **99** k připojení výroby plynu zakotvuje § 7 odst. 1 základní pravidlo stanovící povinnost výrobce plynu hradit oprávněné náklady provozovatele nadřazené soustavy spojené s připojením jeho zařízení k nadřazené soustavě v plné výši. V případě připojení výroby plynu k přepravní soustavě se ve smyslu § 7 odst. 3 PPřiPI hradí paušální částka stanovená postupem podle přílohy č. 6 vyhlášky. Pokud je navíc délka plynovodu přepravní soustavy, který má být postaven za účelem připojení výroby plynu, kratší než 5 km, hradí veškeré náklady spojené s připojením provozovatel přepravní soustavy.

Oprávněnými náklady se podle § 7 odst. 4 PPřiPI rozumějí náklady zahrnující pouze **100** nezbytně nutné náklady odpovídající výši zajištěné požadované kapacity, umístění a způsobu připojení zařízení žadatele související s pořízením, výstavbou nebo úpravami nadřazené soustavy, které byly vyvolány požadavkem žadatele v souvislosti s připojením jeho zařízení, včetně nákladů na pořízení projektové dokumentace, geodetické zaměření a věcná břemena. Jako oprávněné náklady jsou *explicitně* vyloučeny náklady na zřízení plynovodní přípojky. K nákladům na připojení patří jen ty náklady, které jsou vyvolány připojením na straně provozovatele přepravní soustavy, provozovatele distribuční soustavy, výrobce plynu provozujícího těžební plynovod nebo provozovatele zásobníku plynu.

V rámci úpravy přestupků držitele licence na výrobu plynu **EnerZ** správně opomíjí **101** porušení povinnosti zakotvené pod písmenem a), protože v tomto případě sankční následek spočívá v nepřipojení zařízení výroby plynu pro nesplnění podmínek připojení.

2. Povinnost zajistit bezpečný a spolehlivý provoz a neznevýhodňující podmínky pro přístup do těžebního plynovodu

Písmeno b) ukládá výrobcí plynu dvě povinnosti. Tou první je elementární povinnost **102** zajistit bezpečný a spolehlivý provoz výroby plynu a těžebního plynovodu, kterou **EnerZ** ukládá každému infrastrukturnímu provozovateli ve vztahu k jím provozovanému zařízení. Obecná povinnost vykonávat licencovanou činnost tak, aby byla zajištěna spolehlivá a trvale bezpečná dodávka energie, patří mezi základní povinnosti držitelů licence [§ 11 odst. 1 písm. a)]. Komentované ustanovení představuje jistou modifikaci této obecné povinnosti. Bezpečností se obecně rozumí takový výkon činností, který zajistí, že není ohrožen život, zdraví a majetek. Pojem spolehlivost se obecně používá jako souhrnný termín pro charakteristiky kvality objektu, které se vztahují k času.

V souladu s českou technickou normou ČSN EN 60300-1: Management spolehlivosti lze spolehlivost chápat jako schopnost plnit požadavky a očekávání týkající se objektu důsledně po celou dobu. S ohledem na výše uvedené lze tedy systematicky spolehlivost ve vztahu k výrobně plynu a těžebnímu plynovodu vyložit jako jejich schopnost fungovat tak, jak je požadováno, a tehdy, když je to požadováno. Spolehlivost vytváří hodnotu v tom, že si výrobní plyn a těžební plynovod uchovávají charakteristiky výkonnosti, fungují, jak je požadováno, a uspokojují potřeby a očekávání účastníků trhu s plynem. Do spolehlivosti výrobní plyn a těžební plynovod se zahrnuje pohotovost, bezporuchovost, zotavitelnost a udržitelnost. Lze shrnout, že povinnost zajistit bezpečný a spolehlivý provoz výrobní plyn a těžební plynovod neznamena nic jiného než povinnost výrobce plynu přistupovat k výkonu licencované činnosti (ve smyslu legální definice výrobní plyn je licenci na výrobu plynu kryta jak výroba plynu, tak i těžba plynu a provoz těžební plynovod) tak, aby výrobní plyn a těžební plynovod byly schopny trvalého provozu bez přerušování, aniž by byl ohrožen život, zdraví a majetek.

Druhá povinnost je projevem zásady nediskriminace neboli rovného zacházení¹⁰³ s potenciálními smluvními partnery výrobce plynu při realizaci jejich práva na přístup k těžebnímu plynovodu. Přístupem k těžebnímu plynovodu se rozumí využití těžební plynovod k dopravě plynu jiným výrobcem, obchodníkem s plynem nebo zákazníkem. Povinnost umožnit přístup k těžebnímu plynovodu vychází z čl. 34 směrnice 2009 /73. Přístup k těžebnímu plynovodu se uskutečňuje na základě smlouvy o dopravě plynu těžebním plynovodem podle § 72 odst. 4. Zásada rovného přístupu k těžebnímu plynovodu je naplňována zejména prostřednictvím zveřejnění vzorových smluv o dopravě plynu těžebním plynovodem a stanovením transparentních podmínek přístupu k těžebnímu plynovodu. Zásada nediskriminace ale na druhou stranu neznamena, že za všech okolností musí výrobce plynu provozující těžební plynovod přistupovat ke všem žadatelům o přístup k těžebnímu plynovodu shodně. Odlišnost přístupu však musí být odůvodněna objektivní rozdílností podmínek.

Porušení povinnosti zajistit bezpečný a spolehlivý provoz a neznevýhodňující podmínky¹⁰⁴ pro přístup do těžební plynovod koresponduje se skutkovou podstatou přestupku podle § 91 odst. 6 písm. e).

3. Povinnost poskytovat informace

Pod písmenem c) tíží výrobce plynu informační povinnost vůči provozovateli přepravní¹⁰⁵ soustavy a provozovatelům distribučních soustav, provozovatelům zásobníků plynu a výrobcům plynu. Této povinnosti zrcadlově odpovídá právo na informace svědčící jmenovaným účastníkům trhu s plynem [srov. právo výrobce plynu podle § 57 odst. 1 písm. d), právo provozovatele přepravní soustavy podle § 58 odst. 1 písm. b), právo

provozovatele distribuční soustavy podle § 59 odst. 1 písm. b) a právo provozovatele zásobníku plynu podle § 60 odst. 1 písm. i)].

Povinnost infrastrukturních provozovatelů poskytovat si vzájemně informace vychází¹⁰⁶ z čl. 13 odst. 1 písm. c) směrnice 2009/73, kterýžto definuje i cíl vzájemného poskytování informací, kterým je bezpečný a účinný provoz.

Komentované ustanovení omezuje plnění informační povinnosti stanovením účelu¹⁰⁷ kterým je předpoklad nezbytnosti včasné povědomosti o těchto informacích k zajištění vzájemné provozuschopnosti. Předmětem informační povinnosti jsou tudíž výhradně informace nezbytné pro provozování předmětného zařízení, jedná se zejména o informace týkající se kvality plynu, výkonu připojených zařízení, informace o poruchách a haváriích, plánovaných a neplánovaných opravách apod.

Vzájemné poskytování informací je předpokladem nejen pro zajištění vzájemné¹⁰⁸ provozuschopnosti, ale i pro spolupráci v případech stavů nouze a předcházení stavům nouze (§ 73) nebo pro uplatnění práva na volbu a bezplatnou změnu dodavatele apod.

Neplnění komentované povinnosti koresponduje se skutkovou podstatou přestupku¹⁰⁹ držitele licence na výrobu plynu podle § 91 odst. 6 písm. e).

4. Povinnost zajistit měření plynu

Měření plynu dopravovaného těžebním plynovodem, včetně vyhodnocování¹¹⁰ a předávání vyhodnocených údajů operátorovi trhu a účastníkům trhu s plynem, pro které je doprava plynu těžebním plynovodem zajišťována, má zcela zásadní význam pro fungování trhu s plynem, zejména pro vypořádání a zúčtování, pro stanovení ceny apod. Neméně důležité je měření plynu z hlediska bezpečnosti a spolehlivosti plynárenské soustavy, kdy naměřené údaje plní důležitou roli pro bilancování plynárenské soustavy. Povinnost zakotvená písmenem d) nspecifikuje hodnoty, které je výrobce plynu povinen měřit. Z logiky věci se měří nejen množství plynu (srov. § 71⁷), ale i hodnoty fyzikálních a chemických parametrů plynu určujících kvalitu plynu. Konkretizace povinnosti výrobce zajistit měření plynu je provedena prostřednictvím § 71 a **MěřPI** a **PTPI**.

Neplnění komentované povinnosti koresponduje se skutkovou podstatou přestupku¹¹¹ podle § 91 odst. 6 písm. e).

5. Povinnost vypracovávat bilance

Bilance výroby plynu je významným nástrojem, který se zpracovává za účelem popisu a podrobného rozboru situace ve výrobě plynu. Písmeno e) klade výrobcí plynu povinnost vypracovávat denní, měsíční, roční a desetiletou bilanci výroby plynu, vyhodnocovat ji a předávat operátorovi trhu a provozovateli přepravní soustavy.

Operátorovi trhu předává výrobce plynu bilance za účelem plnění jeho zákonných povinností, zejména podle § 20a odst. 4 písm. f), r) a y). Konkretizace způsobu tvorby bilancí a rozsah údajů předávaných účastníky trhu s plynem operátorovi trhu je předmětem úpravy prováděcího právního předpisu, kterým je **ZpTvBil**. Ve vztahu k plnění komentované povinnosti výrobce plynu je tento výrobce ve smyslu § 2 odst. 1 ZpTvBil povinen předkládat předpokládanou celkovou výrobu a dodávky plynu a ve smyslu § 2 odst. 2 povinen předkládat skutečnou denní, měsíční a roční celkovou výrobu a dodávky do jednotlivých soustav, přičemž sledování se provádí na formulářích, jejichž vzory jsou uvedeny v přílohách č. 8 a 9 uvedené vyhlášky.

Provozovatel přepravní soustavy, jehož plynárenský dispečink je hierarchicky nadřazen ostatním plynárenským dispečinkům, pak může v návaznosti na předložené bilance reagovat na krátkodobou nevyrovnanou bilanci (prostřednictvím nástrojů dispečerského řízení, zejména prostřednictvím operativního řízení provozu a plánování, resp. vyhodnocování provozu). V případě dlouhodobého neudržování vyrovnané bilance plynárenské soustavy, které ohrožuje její funkčnost, pak přichází v úvahu za splnění dalších podmínek vyhlášení stavu nouze nebo oznámení předcházení stavu nouze (srov. § 73 **23, 24**).

Neplnění komentované povinnosti koresponduje se skutkovou podstatou přestupků držitele licence na výrobu plynu podle § 91 odst. 6 písm. e).

6. Povinnost vypracovat havarijní plán

Písmeno f) ukládá výrobcí plynu povinnost vypracovat a každoročně upřesňovat havarijní plán výroby plynu. I když **EnerZ** nezakotvuje legální definici havarijního plánu, lze za havarijní plán výrobce plynu v souladu s hlavou IV **PrevHav** a s odkazem na § 9 **NouzPI** považovat dokument, ve kterém jsou popsány činnosti a opatření, které vedou ke zmírnění nebo odstranění následků mimořádné události nebo havárie na zařízeních pro výrobu plynu nebo na těžebním plynovodu a podle kterých se postupuje při řešení předcházení stavu nouze a likvidaci následků stavu nouze. Obsahové náležitosti havarijních plánů jsou předmětem úpravy přílohy č. 1 **NouzPI**. Kromě identifikačních údajů výrobce plynu mezi ně náležejí údaje o zařízeních pro výrobu a těžbu plynu, kterých se havarijní plán týká, datum zpracování, datum schválení, datum nabytí účinnosti, doba platnosti, jméno osoby zpracovatele a jeho pracovní

zařazení, jméno schvalující osoby a její pracovní zařazení a jejich podpisy, seznam příloh, které tvoří havarijní plán, opatření a postupy vykonávané při předcházení stavu nouze ve fázi včasného varování a ve fázi výstrahy, při stavu nouze a při odstraňování následků stavu nouze, organizační schéma výrobce plynu s popisem základních vztahů a odpovědností, přehled spojení na subjekty podílející se na řešení předcházení stavu nouze a stavu nouze, včetně spojení na subjekty podílející se na likvidaci havárií provozovaného plynárenského zařízení, zásady postupu při likvidaci havárií zařízení pro výrobu a těžbu plynu, postup při vyhlášení stavu nouze v rámci výroby plynu a těžebních plynovodů.

Povinnost vypracovat havarijní plán výroby plynu je vymezena lhůtou do 6 měsíců ode **17** dne udělení licence, tj. ode dne nabytí právní moci rozhodnutí Úřadu o udělení licence na výrobu plynu.

Kromě prvotního zpracování havarijního plánu výroby plynu tíží výrobce plynů **118** kontinuální každoroční povinnost spočívající v upřesňování, resp. aktualizaci havarijního plánu. Za účelem plnění této povinnosti výrobce plynu jednou ročně analyzuje obsah havarijního plánu a v případě nezbytnosti změn provede jeho aktualizaci.

Povinnost předložit havarijní plán výroby plynu Ministerstvu se vztahuje jak k prvotně **119** zpracovanému, tak i k případně aktualizovaným verzím havarijního plánu. Ustanovení **§ 9** odst. 2 NouzPI zakotvuje informační povinnost výrobce plynu vztahující se k havarijním plánům výroby plynu a jejich aktualizaci i vůči příslušným krajským hasičským záchranným sborům.

Porušení povinnosti zpracovávat, upřesňovat a předkládat Ministerstvu havarijní plán **120** výroby plynu koresponduje se skutkovou podstatou přestupku držitele licence na výrobu plynu ve smyslu § 91 odst. 6 písm. e).

7. Povinnost zřídit a provozovat technický dispečink

Povinnost zřídit a provozovat technický dispečink, který odpovídá za dispečerské řízení **121** výroby plynu, úzce souvisí s právní úpravou technických plynárenských dispečinků (§ 64) a potažmo s elementární povinností výrobce plynu, kterou je zajištění bezpečného a spolehlivého provozu výroby plynu a těžebního plynovodu (§ 57 **102–104**). I když **EnerZ** definici technického dispečinku nezakotvuje, systematickým výkladem lze za technický dispečink výrobce plynu považovat výkonný orgán výrobce plynu schopný technického operativního řízení výroby plynu a těžebního plynovodu.

Výčet činností, které jsou předmětem dispečerského řízení výroby plynu, zahrnuje vše od přípravy řízení provozu výroby plynu a případně i těžebních plynovodů, přes operativní řízení až po vyhodnocení provozu.

Za důležitou zmínku považujeme principy vzájemné spolupráce a hierarchického uspořádání technických plynárenských dispečinků, které představují základ pro provozní řízení plynárenské soustavy jako jednoho funkčního celku za současné akceptace skutečnosti, že plynárenská soustava není provozována jedním subjektem, nýbrž je provozně rozdělena mezi provozovatele přepravní soustavy, provozovatele distribučních soustav, provozovatele zásobníků plynu a výrobce plynu. Technické plynárenské dispečinky tak zajišťují provozní interoperabilitu navázaných a vzájemně podmíněných plynárenských zařízení. ¹²²

I když se povinnost zřídit a provozovat technický dispečink vztahuje na všechny výrobce plynu, rozsah činností technických dispečinků a z toho plynoucích povinností bude záviset na skutečnosti, zda je výroba plynu připojena k plynárenské soustavě, nebo je provozována v ostrovním provozu odděleném od plynárenské soustavy jako vzájemně propojeného souboru [§ 2 odst. 2 písm. b) bod 7]. ¹²³

Konkretizace obecné právní úpravy technických plynárenských dispečinků a povinností výrobce plynu zřídit a provozovat technický dispečink je obsažena v návaznosti na zmocnění podle § 98a odst. 1 písm. b) v prováděcí vyhlášce vydávané Ministerstvem. **DispŘPI** konkretizuje základní podmínky spolupráce mezi jednotlivými technickými plynárenskými dispečinkami a upřesňuje způsoby, opatření a postupy provádění dispečerského řízení, což je, vzhledem k propojení plynárenské soustavy, důležité pro přípravu jejího provozu a její operativní řízení. ¹²⁴

8. Povinnost vyhlášovat stav nouze

Ve smyslu § 73 odst. 1 se stavem nouze v plynárenství rozumí takový mimořádný stav v provozování plynárenské soustavy, u kterého jsou kumulativně splněny tři podmínky: ¹²⁵

1. stav vznikl na základě některé z taxativně uvedených kvalifikovaných právních skutečností [§ 73 odst. 1 písm. a) až f)],
2. následkem, který je ve vztahu příčinné souvislosti se zákonem stanovenou kvalifikovanou právní skutečností, je významný a náhlý nedostatek plynu, ohrožení celistvosti plynárenské soustavy nebo ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti provozu plynárenské soustavy na celém území státu nebo jeho části, a
3. vyhlášení způsobem aprobovaným v § 73 odst. 3 nebo 4.

I když obecná právní úprava stavu nouze provedená § 73 nepředpokládá stav nouze v rámci výroby plynu nebo těžebního plynovodu, písmeno h) komentovaného ¹²⁶

ustanovení explicitně zakotvuje povinnost výrobce plynu vyhlášovat stav nouze pro výrobu plynu a těžební plynovody. Poněvadž absentuje funkční provázanost komentovaného ustanovení s právní úpravou provedenou § 73, může se povinnost výrobce plynu ve vztahu ke stavu nouze v rámci jím provozovaného zařízení jevit *obsoletní*. Lze se domnívat, že *analogií legis* se práva a povinnosti upravené § 73 přiměřeně uplatní i na stavy nouze v rámci výroby plynu a těžebních plynovodů. Přiměřeně se zohledněním § 64 lze po výrobci plynu požadovat, aby vyhlášoval přesný čas vzniku stavu nouze v rámci výroby plynu nebo těžebního plynovodu a ukončení stavu nouze těchto zařízení prostředky dispečerského řízení provozovateli přepravní soustavy nebo dotčenému provozovateli distribuční soustavy, k jehož zařízení je výroba plynu připojena. Z povahy věci se však pro výrobu plynu nebo těžební plynovod neuplatní institut předcházení stavu nouze. Domníváme se, že jsou-li analogicky dodrženy podmínky pro stav nouze v rámci výroby plynu nebo těžebního plynovodu, je vyloučena odpovědnost za škodlivé následky s tím související. Pro úplnost uvádíme, že někteří autoři se kloní k výkladu, že vyhlášení stavu nouze výrobcem plynu nemůže způsobit stejné důsledky jako vyhlášení stavu nouze podle § 73 (srov. *Eichlerová, Handrlica, Jasenský, Kořán, Košťál, Plášilová, Zákoucký 2016 s. 743*). *De lege ferenda* by bylo vhodné pro vyloučení pochybností v rámci komentovaného ustanovení upravit podmínky vyhlášení, podrobnosti postupu a následky, které z vyhlášení stavu nouze v rámci výroby plynu nebo těžebního plynovodu plynou.

Porušení povinnosti vyhlášovat stav nouze v rámci výroby plynu nebo těžebního plynovodu koresponduje se skutkovou podstatou přestupku držitele licence na výrobu plynu ve smyslu § 91 odst. 6 písm. e).¹²⁷

9. Povinnost vést samostatné účty

Ve znění **EnerZ** účinném do 29. prosince 2004 byla součástí katalogu povinností výrobce plynu povinnost účtovat odděleně za výrobu plynu. Novelou **EnerZ** (zákon č. 670/2004 Sb.) byla povinnost odděleného účetnictví změněna písmenem i) komentovaného ustanovení na povinnost vést samostatné účty za výrobu plynu. Specifikace této povinnosti dala do souladu ustanovení **EnerZ** upravující zvláštní povinnosti držitelů licencí na vedení účetnictví (srov. § 20 ^{6–20}) ve vztahu k jimi vykonávané licencované činnosti a **ÚčZ** a dalších předpisů upravujících vedení účetnictví.¹²⁸

Účelem povinnosti výrobce plynu vést samostatné účty za výrobu plynu je oddělení jakýchkoli jiných činností, ať podnikatelského, nebo nepodnikatelského charakteru, od činnosti výroby plynu, zejména se jedná o oddělení účtování činností, jako je dodávka plynu obchodníkům a zákazníkům (pokud využije svého oprávnění prodávat vyrobený

plyn) či výkon jiných licencovaných činností, je-li výrobce plynu oprávněn je vykonávat (například výroba a rozvod tepelné energie), ale i o oddělení účtování provozu těžebního plynovodu, je-li užíván jinými výrobci plynu. Právě oddělené účtování je jedním z nástrojů, jak zajistit, aby přístup do těžebního plynovodu byl poskytnut za neznevýhodňujících podmínek ve smyslu § 57 odst. 8 písm. b).

Porušení povinnosti vést samostatné účty koresponduje se skutkovou podstatou **130** přestupku držitele licence na výrobu plynu ve smyslu § 91 odst. 6 písm. e).

10. Připojovací povinnost

V písmenu j) je výrobci plynu provozujícímu těžební plynovod uložena připojovací **131** povinnost k těžebnímu plynovodu. Připojení je nezbytné odlišit od povinnosti umožnit přístup k těžebnímu plynovodu. Připojením se rozumí fyzické připojení jiného zařízení k těžebnímu plynovodu (například připojení výroby plynu či jiného těžebního plynovodu) a uskutečňuje se na základě smlouvy o připojení podle § 72 odst. 3. Přístupem k těžebnímu plynovodu se rozumí využití těžebního plynovodu pro dopravu plynu a uskutečňuje se na základě smlouvy o dopravě plynu těžebním plynovodem podle § 72 odst. 4. K otázce rozdílů mezi pojmy přístup a připojení srov. podrobný výklad k § 59 **19–23**.

Komplexní veřejnoprávní úprava pravidel připojení je předmětem úpravy **PPřiPI**, kterou **132** vydává Úřad na základě zákonného zmocnění uvedeného v § 98a odst. 2 písm. g). Podmínky pro připojení jsou upraveny § 3, který stanoví, že připojení je možné jen za podmínky uzavření smlouvy o připojení, která se uzavírá na základě podání žádosti o připojení [**§ 4 PPřiPI**], jejíž náležitosti jsou stanoveny přílohou č. 1 a v případě připojení k jiné distribuční soustavě v přílohách **PPřiPI**.

Nezbytnou podmínkou pro připojení k těžebnímu plynovodu je skutečnost, že **133** v důsledku připojení nedojde k ohrožení bezpečného a spolehlivého provozu těžebního plynovodu. Posouzení žádosti o připojení je předmětem úpravy **§ 5 PPřiPI**. Odmítnout žádost o připojení lze pouze v případě nedostatku volné kapacity [**§ 2 odst. 2 písm. b) bod 24**] nebo v případě, že připojením zařízení dojde k ohrožení bezpečného a spolehlivého provozu těžebního plynovodu (**§ 5 odst. 3 PPřiPI**). Nedostatek volné kapacity je atributem, který je časově proměnlivý, jako důvod pro odmítnutí připojení může pominout.

Odmítnutí připojení sdělí výrobce plynu žadateli ve lhůtě stanovené **§ 5 odst. 3 PPřiPI** **134** společně s uvedením důvodů, pro které nelze zařízení k těžebnímu plynovodu připojit. Komentované ustanovení stanoví obligatorní písemnou formu odmítnutí připojení k těžebnímu plynovodu. V případě kladného vyřízení žádosti je výrobce plynu povinen

předložit žadateli návrh smlouvy o připojení. Návrh smlouvy o připojení je závazný po dobu 12 kalendářních měsíců ode dne doručení žadateli.

S komentovaným právem na připojení je nerozlučně spjata povinnost žadatele uhradit¹³⁵ výrobcí plynu oprávněné náklady spojené s připojením v plné výši (§ 7 odst. 1 PPřIPi). Oprávněné náklady na připojení zahrnují pouze nezbytně nutné náklady odpovídající výši zajištěné požadované kapacity, umístění a způsobu připojení zařízení žadatele související s pořízením, výstavbou nebo úpravami nadřazené soustavy, které byly vyvolány požadavkem žadatele v souvislosti s připojením jeho zařízení, včetně nákladů na pořízení projektové dokumentace, geodetické zaměření a věcná břemena.

11. Povinnost předávat údaje operátorovi trhu

Pod písmenem k) tíží výrobce plynu povinnost předávat operátorovi údaje o výš¹³⁶ a průběhu dodávky plynu vyplývající ze smluv o dodávce plynu [pozn.: v případě, že využije právo prodávat vyrobený plyn ve smyslu § 57 odst. 1 písm. b)] a další údaje, které jsou nezbytné z hlediska plnění jeho povinností uvedených v § 20a.

Předmětem informační povinnosti jsou zejména údaje pro zpracování zpráv¹³⁷ s vyhodnocení dodávek a spotřeb plynárenské soustavy včetně vyhodnocení dovozu plynu do České republiky a vývozu plynu z České republiky [§ 20a odst. 4 písm. r)], pro zpracování bilance o plnění bezpečnostního standardu dodávek plynu [§ 20a odst. 4 písm. s)] a pro zpracování analýz týkajících se budoucí očekávané spotřeby plynu, vývoje trhu s plynem, způsobů zabezpečení dodávek plynu a rozvoje zdrojů [§ 20a odst. 4 písm. y)], které operátor trhu předává Úřadu a Ministerstvu pro účely plnění jejich působnosti stanovené EnerZ.

Neplnění informační povinnosti koresponduje se skutkovou podstatou přestupku držitel¹³⁸ licence na výrobu plynu podle § 91 odst. 6 písm. e).

12. Dodržovat povinnosti obchodníka s plynem, pokud dodává plyn zákazníkům

EnerZ umožňuje výrobcí plynu prodávat plyn vyrobený v jím provozované výrobn¹³⁹ plynu ostatním účastníkům trhu s plynem a do jiných států [§ 57 odst. 1 písm. b)], a to přímo na základě licence na výrobu plynu. Prodej plynu výrobcem je realizován obdobně jako u obchodníka s plynem prostřednictvím smlouvy o dodávce plynu (§ 72 odst. 1) nebo smlouvy o sdružených službách dodávky plynu (§ 72 odst. 2).

V návaznosti na oprávnění prodávat plyn tíží podle písmene l) výrobce plynu povinnos¹⁴⁰ obchodníka s plynem, které jsou stanoveny zejména § 61 odst. 2, za předpokladu, že se jedná o dodávku plynu zákazníkům, tj. osobám, které nakupují plyn pro své vlastní konečné užití v odběrném místě [§ 2 odst. 2 písm. b) bod 25].

Okruh povinností nelze aplikovat mechanicky, protože bude záviset na okolnostech **141** konkrétního případu. Vedle explicitně zmíněného § 61 odst. 2 ovšem nelze opominout ani další související povinnosti (§ 11a). Z logiky věci platí, že se nejedná pouze o katalog povinností, nýbrž také o okruh práv přiznaných obchodníkovi s plynem.

Pokud výrobce plynu dodávající plyn zákazníkům neplní ve vztahu k těmto zákazníkům **142** povinnosti obchodníka, dopouští se přestupku podle § 91 odst. 6 písm. e).

13. Registrační povinnost

Písmeno m) ukládá výrobcí plynu jednorázovou povinnost zaregistrovat se u operátora **143** trhu do 30 dnů od udělení licence na výrobu plynu, tj. ode dne nabytí právní moci rozhodnutí Úřadu o udělení licence na činnost výroby plynu. Udělením licence na výrobu plynu získává výrobce plynu příslušné oprávnění k výkonu podnikatelské činnosti.

Část druhá komentovaného ustanovení za středníkem deklaruje, že provedením **144** registrace se výrobce plynu stává registrovaným účastníkem trhu s plynem s odpovědností za odchylku v plynárenské soustavě, nepřenesli-li smluvně tuto odpovědnost na jiný subjekt zúčtování. S registrací je spojeno i oprávnění přístupu do informačního systému operátora trhu [§ 2 odst. 2 písm. e) PTPI].

Samotná registrace probíhá podle platných obchodních podmínek operátora trhu [§ 20a **145** odst. 4 písm. j)] za předpokladu splnění tam uvedených podmínek.

Neprovedení registrace u operátora trhu je přestupkem podle § 91 odst. 6 písm. e). **146**

14. Informační povinnost

Písmeno n) ukládá výrobcí plynu informační povinnost vůči provozovateli přepravní **147** soustavy, provozovateli distribuční soustavy, provozovateli zásobníku plynu, ke které je výrobní plynu připojena, a vůči operátorovi trhu. Této povinnosti zrcadlově odpovídá právo na informace svědčící jmenovaným účastníkům trhu s plynem [právo provozovatele přepravní soustavy podle § 58 odst. 1 písm. b), právo provozovatele distribuční soustavy podle § 59 odst. 1 písm. b), právo provozovatele zásobníku plynu podle § 60 odst. 1 písm. i) a právo operátora trhu podle § 20a odst. 5]. Zcela nelogicky absentuje mezi adresáty informační povinnosti výrobce plynu provozující těžební plynovod, ke kterému je zařízení povinného výrobce plynu připojeno.

Povinnost infrastrukturních provozovatelů poskytovat si vzájemně informace vychází z čl. 13 odst. 1 písm. c) směrnice 2009/73, kterýžto definuje i cíl vzájemného poskytování informací, kterým je bezpečný a účinný provoz.

Komentované ustanovení omezuje plnění informační povinnosti stanovením účelu¹⁴⁹ kterým je předpoklad nezbytnosti těchto informací pro provoz a rozvoj přepravní soustavy, distribuční soustavy nebo zásobníku plynu, a v případě operátora trhu pro plnění jeho povinností, zejména pro vyúčtování plateb za služby operátora trhu. Ve vztahu k infrastrukturním provozovatelům jsou předmětem informační povinnosti tudíž výhradně informace nezbytné pro provozování a rozvoj předmětného zařízení, jedná se zejména o informace týkající se kvality plynu, výkonu připojených zařízení, poruch a havárií, plánovaných a neplánovaných oprav apod. V případě operátora trhu jsou předmětem informace pro plnění jeho povinností stanovených § 20a.

Vzájemné poskytování informací je předpokladem nejen pro zajištění vzájemné¹⁵⁰ provozuschopnosti, ale i pro spolupráci v případech stavů nouze a předcházení stavům nouze (§ 73) nebo pro uplatnění práva na volbu a bezplatnou změnu dodavatele za předpokladu, že výrobce využije práva prodávat plyn ve smyslu § 57 odst. 1 písm. b), apod.

15. Povinnost vypracovat a předávat podklady pro zpracování plánu preventivních opatření a plánu pro stav nouze

Pod písmenem o) je upravena jedna z řady informačních povinností výrobce plynu ve¹⁵¹ vztahu k orgánům státní správy v energetice. Konkrétně se jedná o povinnost vypracovat a následně ve dvouleté periodicitě upřesňovat, resp. aktualizovat podklady pro zpracování plánu preventivních opatření a plánu pro stav nouze a poskytovat je Ministerstvu. Prvotní povinnost vypracovat podklady pro zpracování plánu preventivních opatření a plánu pro stav nouze je vymezena lhůtou do 6 měsíců ode dne udělení licence, tj. ode dne nabytí právní moci rozhodnutí Úřadu o udělení licence. V návaznosti na prvotní zpracování podkladů pro zpracování plánu preventivních opatření a plánu pro stav nouze jednou za 2 roky analyzuje výrobce plynu obsah podkladů pro zpracování plánu preventivních opatření a plánu pro stav nouze a v případě nezbytnosti změn provede jejich aktualizaci a zajistí předání (zaslání) této aktualizace Ministerstvu.

K účelu komentovaného ustanovení srov. § 59²¹⁶.

152

Konkretizace povinnosti je provedena § 10 odst. 2 NouzPI a její přílohou č. 2. Ve smyslu¹⁵³ těchto ustanovení obsahují podklady zpracované výrobcem plynu

1.

- údaje o napojení jednotlivých výroben plynu na připojenou přepravní nebo distribuční soustavu,
2. údaje o maximálním denním množství plynu dodaného na předávací místo,
 3. popis a pravděpodobné důsledky scénářů na období následujících 2 let a identifikaci z nich vyplývajících rizik při poruše výroby plynu a dopady na připojenou přepravní nebo distribuční soustavu a
 4. návrh preventivních opatření ke snížení zjištěných rizik.

Porušení povinnosti vypracovat podklady pro zpracování plánu preventivních opatření¹⁵⁴ a plánu pro stav nouze koresponduje se skutkovou podstatou přestupku podle § 91 odst. 6 písm. e).

16. Povinnost předávat údaje o plánovaném rozvoji provozovateli přepravní soustavy za účelem zpracování desetiletého plánu rozvoje přepravní soustavy a provozovateli distribuční soustavy údaje o plánovaném rozvoji kapacity výroby plynu

Provozovateli přepravní soustavy ukládá EnerZ povinnost zpracovávat desetiletý plán¹⁵⁵ rozvoje přepravní soustavy [§ 58 odst. 8 písm. s)]. Při vypracování plánu rozvoje vychází provozovatel přepravní soustavy z dosavadní a předvídatelné budoucí nabídky plynu a poptávky po něm. Za tímto účelem provozovatel přepravní soustavy provádí analýzu vývoje výroby, dodávek, dovozu a vývozu plynu, přičemž zohledňuje plánovaný rozvoj distribučních soustav připojených k přepravní soustavě, plánovaný rozvoj zásobníků plynu a plán rozvoje přepravní soustavy pro celou Evropskou unii připravovaný dle nařízení 715/2009.

Provozovatele distribuční soustavy tíží povinnost každoročně zpracovávat a zveřejňovat¹⁵⁶ předpokládaný rozvoj distribuční soustavy, a to na období nejméně 5 let [§ 59 odst. 8 písm. t)]. Obsahem předpokládaného rozvoje distribuční soustavy jsou zejména informace o plánované výstavbě a významných rekonstrukcích plynovodů, regulačních stanic a dalších zařízení pro distribuci plynu vycházející z dlouhodobé koncepce rozvoje distribuční soustavy.

Za účelem plnění uvedených povinností provozovatele přepravní soustavy¹⁵⁷ a provozovatele distribuční soustavy ukládá písmeno p) výrobci plynu povinnost předávat údaje o plánovaném rozvoji kapacity výroby plynu. Jelikož povinnost zpracovávat desetiletý plán rozvoje přepravní soustavy a předpokládaný rozvoj distribuční soustavy je povinností kontinuální s každoročně se opakujícím cyklem, je povinnost výrobce plynu předkládat údaje o plánovaném rozvoji kapacity výroby plynu rovněž každoročně se opakující povinností. Lhůta pro předání těchto informací je vymezena datem 31. března. K předání požadovaných informací nevyžaduje EnerZ

žádost ani výzvu provozovatele přepravní soustavy nebo provozovatele distribuční soustavy.

Z logiky věci se uložená povinnost nevztahuje na výrobce plynu, jenž provozuje¹⁵⁸ výrobu plynu a těžební plynovod v ostrovním provozu odděleném od plynárenské soustavy jako vzájemně propojeného souboru [§ 2 odst. 2 písm. b) bod 7].

Porušení povinnosti předávat provozovateli přepravní soustavy nebo provozovatel¹⁵⁹ distribuční soustavy údaje o plánovaném rozvoji kapacity výroby plynu koresponduje se skutkovou podstatou přestupku podle § 91 odst. 6 písm. e).

JANA OSADSKÁ

Poznámky pod čarou:

Zákon č. **183/2006 Sb.**, o územním plánování a stavebním řádu (**stavební zákon**).

Zákon č. **151/1997 Sb.**, o oceňování majetku a o změně některých zákonů (**zákon o oceňování majetku**), ve znění zákona č. **121/2000 Sb.**

Zákon č. **289/1995 Sb.**, o lesích.

Vyhláška č. **55/1999 Sb.**, o způsobu výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích.

Poznámky pod čarou:

4d Zákon č. **183/2006 Sb.**, o územním plánování a stavebním řádu (**stavební zákon**).

5 Zákon č. **151/1997 Sb.**, o oceňování majetku a o změně některých zákonů (**zákon o oceňování majetku**), ve znění zákona č. **121/2000 Sb.**

Zákon č. **289/1995 Sb.**, o lesích.

Vyhláška č. **55/1999 Sb.**, o způsobu výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích.